

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

03 березня 2023 року

Київ

№ 16

Про затвердження Інструкції про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 72 Закону України “Про платіжні послуги” та з метою забезпечення запровадження системи електронних платежів Національного банку України нового покоління на базі міжнародного стандарту ISO 20022-1:2013 “Фінансові послуги – Універсальна схема повідомлень фінансової індустрії”, прийнятого міжнародною організацією зі стандартизації, Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Інструкцію про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті (далі – Інструкція), що додається.
2. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома надавачів платіжних послуг України інформацію про прийняття цієї постанови.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.
4. Постанова набирає чинності з 01 квітня 2023 року, крім пункту 58 розділу IV Інструкції, який набирає чинності 01 квітня 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 57

Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція розроблена відповідно до вимог Законів України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні послуги” та нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк).

2. Терміни в цій Інструкції вживаються в таких значеннях:

1) внутрішньобанківська міжфілійна система (далі – ВМС) – автоматизована система банку, яка забезпечує проведення платіжних операцій між його філіями та взаємодію із системою електронних платежів Національного банку (далі – СЕП) для виконання міжбанківських платіжних операцій самим банком і філіями банку, що працює в СЕП за моделлю 3 обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку;

2) внутрішньобанківська платіжна операція через ВМС (далі – внутрішньобанківська операція) – платіжна операція між банком та його філією або між філіями банку, що здійснюється засобами ВМС;

3) довідник небанківських надавачів платіжних послуг – систематизована інформація про всіх небанківських надавачів платіжних послуг, які виконують платіжні операції користувачів через розрахункові рахунки, що відкриті в банках/філіях банків – учасниках СЕП;

4) довідник учасників СЕП – систематизована інформація про всіх учасників СЕП, що є складовою частиною СЕП і використовується під час роботи її програмно-технічних комплексів;

5) договірне списання – дебетовий переказ, що здійснюється з рахунку платника на підставі наданої отримувачем платіжної інструкції, за умови

отримання згоди платника на виконання дебетового переказу, наданої ним отримувачу та банку, в якому відкритий рахунок платника;

б) електронне повідомлення – структуровані дані в електронному вигляді, які формуються, передаються та обробляються учасниками платіжного ринку України;

7) запит на здійснення платіжної операції – інформаційне повідомлення, яке містить реквізити платіжної інструкції, на підставі якого отримувач цього інформаційного повідомлення ініціює та виконує міжбанківську платіжну операцію;

8) інформаційне повідомлення – фінансове повідомлення, яке містить інформацію, відмінну від платіжних інструкцій на виконання міжбанківських операцій через СЕП (квитанція, виписка, запити, статус запитів, відповіді на запити);

9) інша установа – фінансова установа/надавач платіжних послуг, яка/який не є банком, право участі в СЕП якої/якого передбачено законами України та яка/який забезпечує виконання вимог Національного банку щодо участі в СЕП;

10) керівник банку – голова правління банку;

11) код ID НБУ – єдиний ідентифікатор Національного банку, що надається банку, філії банку, філії іноземного банку, іншій установі відповідно до нормативно-правового акта Національного банку щодо системи єдиної ідентифікації учасників фінансового ринку;

12) консолідований кореспондентський рахунок – кореспондентський рахунок банку або рахунок іншої установи, що відкритий у Національному банку і на якому об'єднані кошти банку та його філій або кошти іншої установи та її філій для роботи банку та його філій або іншої установи та її філій у СЕП за відповідною моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку;

13) ліміт початкових оборотів – сума, що визначає максимальний обсяг початкових міжбанківських платіжних операцій, які учасник СЕП може виконати протягом календарного дня;

14) ліміт технічного рахунку – сума, що визначає мінімальний залишок коштів на технічному рахунку учасника СЕП;

15) міжбанківська платіжна операція (далі – міжбанківська операція) – переказ коштів між банками (філіями банків)/філіями іноземних банків/іншими установами, що обумовлений потребою виконання платіжних операцій користувачів платіжних послуг або власних зобов'язань банків (філій банків)/філій іноземних банків/інших установ;

16) модель обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в СЕП (далі – модель) – сукупність механізмів і технології роботи СЕП, банку та його філій, згідно з якими виконується міжбанківська операція через консолідований кореспондентський рахунок;

17) небанківський надавач платіжних послуг – надавач фінансових платіжних послуг, що не є банком, який має право відкривати платіжні рахунки користувачам на договірній основі виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України;

18) платіжне повідомлення – фінансове повідомлення, яке містить платіжні інструкції на виконання міжбанківських операцій через СЕП та внутрішньобанківських операцій;

19) правила СЕП – нормативно-правові, розпорядчі акти та технологічна документація Національного банку з питань функціонування СЕП, які визначають ключові питання щодо організаційної структури СЕП, умов участі в СЕП, порядку здійснення розрахунків, управління ризиками, організації системи захисту інформації в СЕП, уключаючи кіберзахист, порядку вирішення спорів, забезпечення безперервного функціонування СЕП, порядку проведення реконсиляції, ведення учасниками СЕП архіву фінансових повідомлень, здійснення Національним банком контролю за дотриманням учасниками СЕП вимог правил СЕП;

20) рахунок учасника СЕП у Національному банку (далі – рахунок учасника СЕП) – рахунок, що відкривається банку/філії іноземного банку/іншій установі в Національному банку для здійснення міжбанківських операцій через СЕП;

21) система автоматизації – програмне забезпечення, що обслуговує поточну внутрішню діяльність учасника СЕП та використовується для забезпечення виконання платіжних операцій;

22) система електронних платежів Національного банку (СЕП) – державна платіжна система міжбанківських розрахунків, що забезпечує проведення міжбанківських операцій між учасниками СЕП із застосуванням електронних засобів приймання, оброблення, передавання та захисту інформації.

Функціонування СЕП забезпечується такими програмно-технічними комплексами:

центр оброблення СЕП (далі – ЦОСЕП) – розміщений у Національному банку;

модуль СЕП – програмне забезпечення учасника СЕП для взаємодії з СЕП, яке інтегроване із системою автоматизації або ВМС;

23) система резервування і відновлення функціонування СЕП – процедури, програмно-технічні комплекси та компоненти програмного забезпечення СЕП, що призначені забезпечити функціонування СЕП у разі порушення функціонування програмно-технічного комплексу ЦОСЕП унаслідок фізичного пошкодження комп'ютерного та телекомунікаційного обладнання, каналів зв'язку, втрати або пошкодження баз даних;

24) технічне повідомлення – електронне повідомлення СЕП, яке не належить до фінансових повідомлень і використовується в СЕП для обміну службовою інформацією між ЦОСЕП і учасником СЕП;

25) технічний рахунок у ЦОСЕП (далі – технічний рахунок) – інформація в електронній формі, що зберігається в ЦОСЕП, поновлюється під час оброблення міжбанківських операцій і відображає стан рахунку учасника СЕП на певний час або обороти учасника СЕП, що не має рахунку учасника СЕП, на певний час;

26) транспортне повідомлення – електронне повідомлення, призначене для передавання фінансових або технічних повідомлень між ЦОСЕП і учасником СЕП, яке містить фінансове або технічне повідомлення та додаткові технологічні дані, потрібні для його транспортування і визначення походження/авторства та перевірки цілісності цього фінансового або технічного повідомлення;

27) учасник СЕП безпосередній (далі – учасник СЕП) – Національний банк, банк та його філія, філія іноземного банку, інша установа, що мають технічні рахунки в ЦОСЕП і виконують міжбанківські операції через СЕП з використанням модуля СЕП;

28) учасник СЕП опосередкований – філія банку, що не має технічного рахунку в ЦОСЕП, не має модуля СЕП і виконує міжбанківські операції у СЕП через ВМС банку;

29) фінансове повідомлення – електронне повідомлення, призначене для передавання платіжних повідомлень та інформаційних повідомлень між ЦОСЕП і учасником СЕП.

Інші терміни, що вживаються в цій Інструкції, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України.

3. Ця Інструкція визначає загальні вимоги щодо функціонування в Україні СЕП та порядку виконання міжбанківських операцій на території України через кореспондентські рахунки банків-резидентів, філій іноземних банків у національній валюті України.

4. Взаємовідносини в системі міжбанківських розрахунків між її учасниками регулюються договорами, укладеними відповідно до законодавства України.

Договірне списання, якщо договором передбачено здійснення такого списання, виконується відповідно до порядку дебетового переказу коштів за згодою платника, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг.

5. Міжбанківські операції через рахунки учасників платіжної системи в розрахунковому банку можуть виконуватися на підставі платіжних інструкцій, сформованих за результатами клірингу в платіжній системі.

6. Документи, що подаються до Національного банку відповідно до норм цієї Інструкції, мають бути викладені українською мовою, не містити виправлень або неточностей, а також мають бути оформлені відповідно до вимог пунктів 7–9 розділу I цієї Інструкції.

7. Банк, філія іноземного банку, інша установа мають право подавати до Національного банку:

1) електронну копію оригіналу документа в паперовій формі (далі – електронна копія документа) з накладанням кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП) уповноваженої особи, а також з кваліфікованою електронною печаткою банку/філії іноземного банку/іншої установи (за наявності);

2) документи на паперових носіях.

8. Електронні копії документів подаються до Національного банку засобами системи електронної пошти Національного банку (далі – система ЕП) (за умови підключення банку/філії іноземного банку/іншої установи до системи ЕП) або на офіційну електронну поштову скриньку Національного банку – nbu@bank.gov.ua.

9. Електронні копії документів, що подаються до Національного банку відповідно до вимог цієї Інструкції, мають створюватись у вигляді файлів, які містять відскановані з паперових носіїв зображення документів.

Сканування з паперових носіїв зображення документів здійснюється з урахуванням таких вимог:

- 1) формат готового файла – pdf;
- 2) сканована копія кожного окремого документа зберігається як окремий файл;
- 3) файл повинен мати коротку назву латинськими літерами, що відображає зміст та реквізити документа;
- 4) документи, що містять більше однієї сторінки, скануються в один файл;
- 5) роздільна здатність сканування не нижче ніж 300 dpi.

10. Національний банк має право запитувати та отримувати додаткові документи, інформацію або пояснення з метою уточнення інформації, зазначеної в поданих до Національного банку документах.

11. Національний банк має право надати зауваження та пропозиції до документів, поданих відповідно до вимог цієї Інструкції, якщо вони не відповідають вимогам законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, та встановити строк для їх опрацювання.

II. Порядок прийняття і виключення учасників СЕП

12. Учасниками СЕП можуть бути банки-резиденти, їх філії та філії іноземних банків, а також Державна казначейська служба України та інші суб'єкти, визначені законом, за умови дотримання вимог, установлених цією Інструкцією та іншими нормативно-правовими актами Національного банку.

13. Інформація про учасника СЕП міститься в довіднику учасників СЕП, який включає такі відомості про учасника СЕП:

- 1) скорочене найменування учасника СЕП;
- 2) код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (далі – код за ЄДРПОУ) учасника СЕП;
- 3) категорія учасника СЕП:

банк/філія банку/філія іноземного банку;
інша установа;
Державна казначейська служба України;
Національний банк;

4) трибайтний унікальний ідентифікатор учасника СЕП для системи захисту інформації Національного банку;

5) код ID НБУ учасника СЕП;

6) код ID НБУ головної установи під час роботи в СЕП за моделлю;

7) код ID НБУ учасника СЕП – юридичної особи;

8) номер моделі;

9) рівень у моделі.

14. Порядок отримання учасником СЕП інформації з довідника учасників СЕП визначається технологічною документацією щодо функціонування СЕП з питань ведення довідника учасників СЕП.

15. Для ідентифікації учасника СЕП використовується код ID НБУ.

16. Банк має бути включений до довідника учасників СЕП за умови:

1) уключення відомостей про банк до Державного реєстру банків;

2) укладення з Національним банком договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку;

3) приєднання до Єдиного договору банківського обслуговування та надання інших послуг Національним банком України (далі – Єдиний договір) для отримання таких видів послуг Національного банку:

розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів Національного банку;

надання послуг системою електронної пошти Національного банку;

надання в користування засобів захисту інформації Національного банку.

Приєднання до Єдиного договору здійснюється відповідно до публічної пропозиції Національного банку на укладення Єдиного договору, розміщеної на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

17. Філія банку – безпосередній учасник СЕП має бути включена до довідника учасників СЕП за умови:

1) уключення відомостей про філію банку до Державного реєстру банків;

2) приєднання філії банку до Єдиного договору шляхом подання нею до Національного банку відповідної заяви для отримання таких видів послуг Національного банку:

розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів Національного банку;

надання послуг системою електронної пошти Національного банку;

надання в користування засобів захисту інформації Національного банку.

18. Уключення філії банку до довідника учасників СЕП як опосередкованого учасника СЕП здійснюється за умови включення відомостей про філію банку до Державного реєстру банків.

19. Інша установа включається до довідника учасників СЕП у порядку, визначеному в розділі XII цієї Інструкції.

20. Унесення інформації до довідника учасників СЕП здійснюється в разі:

1) уключення/виключення учасника СЕП до/із довідника учасників СЕП;

2) зміни реквізитів учасника СЕП, що зазначені в пункті 13 розділу II цієї Інструкції;

3) переходу учасника СЕП на роботу в СЕП за моделлю;

4) переходу учасника СЕП на роботу з однієї моделі на іншу;

5) повернення учасника СЕП на роботу в СЕП без моделі.

21. Безпосередній учасник СЕП може бути виключений із довідника учасників СЕП за умови розірвання Єдиного договору в частині відмови від послуги розрахунково-інформаційного обслуговування в системі електронних платежів Національного банку.

22. Учасник СЕП зобов'язаний надіслати до Національного банку повідомлення про внесення інформації до довідника учасників СЕП (уключення, унесення змін, виключення) за формою, що наведена в додатку 1 до цієї Інструкції (далі – повідомлення). Повідомлення має бути надіслане засобами

системи ЕП не пізніше ніж за три робочих дні до дати включення, виключення або внесення змін до довідника учасників СЕП.

Банк, якому належить філія, також має надіслати повідомлення про внесення відповідної інформації до довідника учасників СЕП про цю філію.

23. Національний банк на підставі повідомлення, отриманого від учасника СЕП, уносить зміни до довідника учасників СЕП, які набирають чинності в 00.00 того календарного дня, який зазначено в повідомленні як дата внесення змін.

24. Національний банк забезпечує включення учасника СЕП до довідника учасників СЕП з нульовим значенням технічного рахунку цього учасника.

Національний банк у разі включення банку до довідника учасників СЕП забезпечує в день такого включення перерахування засобами СЕП на його рахунок учасника СЕП коштів, що обліковувалися на накопичувальному рахунку для формування статутного капіталу банку.

25. Національний банк виключає учасника СЕП із довідника учасників СЕП незалежно від значення його технічного рахунку.

III. Відкриття/закриття рахунку учасника СЕП у Національному банку для участі в СЕП

26. Національний банк відкриває кореспондентський рахунок банку або рахунок іншій установі для участі в СЕП на підставі укладеного договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку України (додаток 2) та за умови подання документів, оформлених відповідно до пунктів 6–9 розділу I цієї Інструкції:

1) заяви про відкриття рахунку учасника СЕП у Національному банку України (додаток 3);

2) картки зі зразками підписів (додаток 4).

27. Національний банк для відкриття кореспондентського рахунку банку або рахунку іншій установі отримує відомості, що містяться про банк/іншу установу в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр).

28. Національний банк відкриває кореспондентський рахунок філії іноземного банку на підставі укладеного договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку України (додаток 2) та за умови подання документів, оформлених відповідно до пунктів 6–9 розділу I цієї Інструкції:

1) заяви про відкриття рахунку учасника СЕП у Національному банку України (додаток 3);

2) картки зі зразками підписів (додаток 4);

3) копії документів, що підтверджують взяття філії іноземного банку на облік відповідним контролюючим органом як платника податків та платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, засвідчених у встановленому законодавством України порядку.

29. Банк/інша установа зобов'язані в разі зміни свого місцезнаходження протягом трьох робочих днів із дня внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру повідомити про це Національний банк.

Національний банк у разі відповідності цієї інформації відомостям, що містяться в Єдиному державному реєстрі, уносить відповідні зміни про місцезнаходження банку/іншої установи в картку зі зразками підписів або додає відомості, отримані з Єдиного державного реєстру, до електронної копії картки зі зразками підписів.

30. Філія іноземного банку зобов'язана в разі зміни свого місцезнаходження в місячний строк із дня внесення змін до Державного реєстру банків подати до Національного банку документи, зазначені в підпункті 3 пункту 28 розділу III цієї Інструкції.

Національний банк уносить відповідні зміни про місцезнаходження філії іноземного банку в картку зі зразками підписів або додає інформацію з Державного реєстру банків до електронної копії картки зі зразками підписів, у разі відповідності інформації про місцезнаходження, зазначеної в документах філії іноземного банку, відомостям, що містяться в Державному реєстрі банків.

31. Під час оформлення картки зі зразками підписів слід керуватися таким:

1) у картку включаються зразки підписів уповноважених осіб, яким відповідно до законодавства України та установчих документів банку/філії іноземного банку/іншої установи надано право розпоряджання рахунком учасника СЕП і підпису платіжних інструкцій, а саме:

право першого підпису належить керівнику банку/філії іноземного банку/іншої установи та уповноваженим особам;

право другого підпису належить головному бухгалтеру банку/філії іноземного банку/іншої установи та особам, уповноваженим керівником банку/філії іноземного банку/іншої установи;

зразки підписів керівника та головного бухгалтера банку/філії іноземного банку/іншої установи уключаються до картки обов'язково;

право першого підпису не може бути надано головному бухгалтеру та іншим особам, які мають право другого підпису;

право другого підпису не може бути надано особам, які мають право першого підпису;

2) нова картка зі зразками підписів усіх осіб, які мають право першого та другого підписів, подається у разі змін у складі уповноважених осіб банку/філії іноземного банку/іншої установи, яким надано право розпорядження рахунком учасника СЕП і підпису платіжних інструкцій;

3) банк/філія іноземного банку/інша установа подає тимчасову картку в разі призначення тимчасово виконуючого обов'язки керівника та/або головного бухгалтера банку/філії іноземного банку/іншої установи осіб, зразка підписів яких немає в картці, лише зі зразками підписів цих осіб. Банк/філія іноземного банку/інша установа мають право надати лише копію відповідного документа, що підтверджує повноваження тимчасово уповноваженої особи на відповідний строк, якщо особа, яка призначена тимчасово виконувати обов'язки керівника та/або головного бухгалтера банку/філії іноземного банку/іншої установи, має право першого чи другого підпису;

4) у разі тимчасового надання особі права першого чи другого підпису, а також тимчасової заміни однієї з осіб, уповноважених керівником банку/філії іноземного банку/іншої установи, нова картка не створюється, а додатково подається тимчасова картка лише зі зразком підпису тимчасово уповноваженої особи із зазначенням строку її дії відповідно до документа, що підтверджує повноваження тимчасово уповноваженої особи, та копія цього документа. Тимчасова картка підписується керівником банку/філії іноземного банку/іншої установи;

5) зразок відбитка печатки банку (за наявності) може включатися до картки зі зразками підписів. Використання печаток, призначених для спеціальних цілей (“Для пакетів”, “Для перепусток”), не допускається;

б) картка зі зразками підписів має бути підписана власноручним підписом керівника банку/філії іноземного банку/іншої установи.

Підписи осіб, уповноважених розпоряджатися рахунком учасника СЕП, що зазначені у картці зі зразками підписів, що подається:

у паперовій формі, мають бути засвідчені нотаріально або підписом уповноваженого працівника Національного банку;

у вигляді електронної копії, мають бути засвідчені в паперовій формі власноручним підписом керівника банку/філії іноземного банку/іншої установи.

32. Банк/інша установа в разі реорганізації шляхом перетворення, зміни найменування зобов'язаний/зобов'язана подати такі самі документи, що і під час відкриття рахунку учасника СЕП. Національний банк уносить зміни до договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку або укладає новий договір. Номер рахунку учасника СЕП залишається без змін.

33. Філія іноземного банку в разі зміни свого найменування зобов'язана подати до Національного банку такі самі документи, що і під час відкриття рахунку. Національний банк уносить зміни до договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку або укладає новий договір. Номер рахунку учасника СЕП залишається без змін.

34. Підставою для закриття рахунку учасника СЕП у Національному банку є розірвання договору, що здійснюється за заявою власника рахунку учасника СЕП або уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (у разі ліквідації банку та відкликання банківської ліцензії за рішенням Національного банку) (додаток 5), або за ініціативою Національного банку у випадках, передбачених законодавством України.

Заява про закриття рахунку учасника СЕП у Національному банку (додаток 5) може надаватися в електронній формі. Заява про закриття рахунку учасника СЕП у Національному банку в цьому разі має містити КЕП уповноваженої особи власника рахунку учасника СЕП або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та кваліфіковану електронну печатку відповідної установи (за наявності).

35. Рахунок учасника СЕП, на кошти якого накладено обтяження майнових прав, закривається за згодою обтяжувача, який установив таке обтяження, крім випадку закриття кореспондентського рахунку банку під час виконання банком плану припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи відповідно до Закону України "Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків".

36. Національний банк має перерахувати залишок коштів за рахунком учасника СЕП у разі закриття рахунку учасника СЕП не пізніше наступного операційного дня Національного банку на рахунок, визначений його власником або уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (у разі ліквідації банку та відкликання банківської ліцензії за рішенням Національного банку), або Національним банком відповідно до законодавства України.

37. Національний банк зобов'язаний:

1) надіслати повідомлення до відповідного контролюючого органу про відкриття/закриття рахунку учасника СЕП у порядку, визначеному статтею 69 Податкового кодексу України;

2) перевірити наявність інформації про внесення банку/філії іноземного банку/іншої установи до Єдиного реєстру боржників під час відкриття або закриття рахунку учасника СЕП;

3) у день відкриття/закриття рахунку учасника СЕП, який внесений до Єдиного реєстру боржників, повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця у встановленому законодавством України порядку.

38. Національний банк зберігає документи, які передбачені в розділі III цієї Інструкції, протягом строку, встановленого нормативно-правовим актом, який регламентує строки зберігання документів, що утворюються в діяльності Національного банку та банків України.

IV. Загальний порядок функціонування СЕП та проведення переказу коштів за допомогою учасників СЕП

39. Національний банк визначає технологію роботи СЕП, має право змінювати технологічну структуру цієї системи та шляхи програмно-технічної реалізації її компонентів і вимагати від учасників СЕП відповідної адаптації їх програмно-технічних засобів системи автоматизації та ВМС до технології роботи СЕП. Строк інформування учасників СЕП про внесення змін до програмно-технічного забезпечення визначається Національним банком і не може бути меншим, ніж за 30 календарних днів до часу їх унесення. Зміна програмно-технічних засобів і технології роботи СЕП відбувається за вказівками Національного банку.

40. Технологічний регламент роботи СЕП визначається Національним банком і надсилається засобами системи ЕП усім учасникам СЕП для виконання.

41. Проведення платіжних операцій через СЕП здійснюється у національній валюті України.

42. Одиницею обміну інформацією в СЕП є фінансове та технічне повідомлення.

Фінансові повідомлення поділяються на платіжні та інформаційні повідомлення.

43. Платіжні інструкції від учасника СЕП приймаються в межах поточного значення його технічного рахунку, за винятком суми коштів щодо якої встановлено обмеження на розпорядження згідно із законодавством України.

Списання коштів з рахунку учасника СЕП у Національному банку здійснюється за платіжними інструкціями, що надійшли від учасника СЕП – власника рахунку або сформовані Національним банком у випадках, визначених законом або обумовлених договором.

44. Опис технології роботи СЕП та взаємодії учасників СЕП із ЦОСЕП, опис повідомлень, їх реквізитний склад, правила заповнення реквізитів, правила контролю та алгоритми оброблення, правила організації захисту інформації та кіберзахисту в СЕП визначаються правилами СЕП.

Національний банк розміщує технологічну документацію щодо функціонування СЕП на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

45. Учасник СЕП забезпечує:

1) формування платіжного повідомлення на підставі платіжних інструкцій клієнтів або власних платіжних інструкцій, запитів на здійснення/відкликання платіжної операції. Під час формування платіжного повідомлення повинна бути забезпечена незмінність усіх обов'язкових реквізитів платіжної інструкції, крім випадку застосування дати валютування. Платіжне повідомлення повинно містити найменування/прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) платника та номер його рахунку, які були зазначені в платіжній інструкції, у разі застосування дати валютування.

2) обмін з ЦОСЕП фінансовими та технічними повідомленнями шляхом формування, передавання, приймання транспортних повідомлень;

3) оброблення в системі автоматизації учасника СЕП фінансових і технічних повідомлень, що надійшли від ЦОСЕП.

46. Електронний підпис з платіжної інструкції до платіжного повідомлення не переноситься.

47. Учасник СЕП взаємодіє із ЦОСЕП під час обміну транспортними повідомленнями за допомогою модуля СЕП. Учасник СЕП має право використовувати кілька модулів СЕП одночасно.

48. ЦОСЕП здійснює оброблення фінансових повідомлень і виконання платіжних інструкцій, що містяться у платіжних повідомленнях, у порядку їх надходження до ЦОСЕП.

49. ЦОСЕП не веде своїми засобами черг платіжних інструкцій, не виконаних через недостатність коштів на технічному рахунку учасника СЕП.

ЦОСЕП надсилає учаснику СЕП інформаційне повідомлення про відмову у виконанні платіжної інструкції в разі недостатності коштів на технічному рахунку.

50. Учасник СЕП-відправник не може відкликати фінансове або технічне повідомлення, прийняте ЦОСЕП.

51. Платіжна інструкція, яка міститься у платіжному повідомленні, вважається виконаною у СЕП з часу відображення її суми одночасно на технічному рахунку учасника СЕП-відправника і технічному рахунку учасника СЕП-отримувача.

52. Учасник СЕП-отримувач зобов'язаний отримати та обробити всі фінансові або технічні повідомлення, які ЦОСЕП формує на його адресу, з періодичністю, яка забезпечує дотримання вимог законодавства України щодо строків виконання платіжних операцій.

53. ЦОСЕП зберігає в своїх базах даних інформацію про платіжні повідомлення, яка потрібна для виконання запитів на повернення коштів за платіжними операціями, здійснення уточнення реквізитів, протягом 30 календарних днів.

54. Учасник СЕП має право надіслати:

1) платіжне повідомлення на повернення за дорученням/згодою клієнта коштів за успішно виконаними платіжними операціями протягом строку, визначеного в пункті 53 розділу IV цієї Інструкції, з моменту виконання в ЦОСЕП цих платіжних операцій. Учасник СЕП після закінчення цього строку повертає кошти за успішно виконаними платіжними операціями шляхом надсилання до ЦОСЕП нового платіжного повідомлення на виконання платіжної інструкції клієнта;

2) платіжне повідомлення на повернення коштів за не успішно виконаними платіжними операціями протягом строку, що визначений нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, але не більше ніж у строк, визначений в пункті 53 розділу IV цієї Інструкції;

3) інформаційне повідомлення, яке містить запит на повернення коштів за успішно виконаною платіжною операцією, протягом строку, визначеного в пункті 53 розділу IV цієї Інструкції;

4) інформаційне повідомлення у разі отримання запиту на повернення коштів за успішно виконаною платіжною операцією, яке містить відповідь на цей запит, протягом строку, визначеного в пункті 53 розділу IV цієї Інструкції, з моменту виконання зазначеної платіжної операції в СЕП;

5) інформаційне повідомлення, яке містить запит на отримання дублікату виписки, що містить інформацію про розрахунки, виконані в СЕП, або дублікату повідомлення, що містить інформацію про зарахування/списання коштів з рахунку, протягом трьох календарних днів з моменту формування ЦОСЕП такої виписки/повідомлення;

6) інформаційне повідомлення із запитом на отримання копії фінансового повідомлення, яке було сформовано ЦОСЕП, на його адресу протягом поточного або попереднього календарного дня.

55. Учасник СЕП зберігає в своїх базах даних інформацію про фінансові повідомлення, яка потрібна для виконання запитів на повернення коштів за платіжними операціями, уточнення реквізитів, не менше 30 календарних днів.

56. Учасник СЕП та Національний банк зобов'язані забезпечити фіксування у системі автоматизації платіжних операцій за рахунком учасника СЕП у Національному банку датою того календарного дня, в який ці операції були проведені через СЕП і відображені за технічними рахунками у ЦОСЕП.

57. Національний банк відображає на рахунках учасників СЕП інформацію про розрахунки, що здійснені через СЕП, за підсумками календарного дня.

58. Учасник СЕП зобов'язаний зарахувати кошти за платіжною операцією на рахунок отримувача протягом години з моменту зарахування цих коштів на технічний рахунок цього учасника СЕП у ЦОСЕП, крім випадків:

1) неможливості встановлення учасником СЕП належного отримувача коштів за платіжною операцією відповідно до порядку виконання платіжних операцій, визначеного Законом України “Про платіжні послуги”;

2) зупинення, призупинення, відмови в проведенні, блокування фінансової операції, здійснення окремих видів фінансових операцій на виконання учасником СЕП обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

3) реалізації учасником СЕП спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до санкційного законодавства України.

59. Учасник СЕП зобов'язаний розробити внутрішній документ, що регламентує порядок відновлення роботи в СЕП у разі порушення роботи в СЕП або виникнення надзвичайних ситуацій, та забезпечити його виконання.

60. Національний банк має право зупинити приймання фінансових повідомлень від учасника СЕП, який порушує технологію роботи СЕП, не виконує вимоги щодо захисту інформації та кіберзахисту в СЕП. Учасник СЕП продовжує роботу в СЕП після отримання Національним банком документальних підтверджень усунення недоліків, наслідком яких стало зупинення приймання фінансових повідомлень від цього учасника СЕП.

V. Моделі в СЕП

61. Банк та його філії мають право працювати в СЕП з використанням відповідної моделі, визначеної в пунктах 62, 63 розділу V цієї Інструкції.

62. Банк зобов'язаний мати консолідований кореспондентський рахунок у Національному банку і технічний рахунок у ЦОСЕП у разі роботи за моделлю 3. Філії банку не мають технічних рахунків у ЦОСЕП.

Банк повинен мати власну ВМС для виконання внутрішньобанківських операцій.

Філії банку є опосередкованими учасниками СЕП і обмінюються фінансовими повідомленнями з СЕП засобами ВМС через модуль СЕП банку з відображенням результатів розрахунків на технічному рахунку банку.

63. Банк зобов'язаний мати консолідований кореспондентський рахунок у Національному банку і технічний рахунок у ЦОСЕП у разі роботи за моделлю 4. Філії банку мають технічні рахунки в ЦОСЕП.

Банк і філії банку зобов'язані мати окремі власні модулі СЕП, засоби захисту інформації для роботи в СЕП, обмінюватися фінансовими повідомленнями із СЕП незалежно один від одного. Розрахунки філії мають відображатися на технічних рахунках філії та банку.

Банк має право протягом календарного дня встановлювати ліміти технічного рахунку і початкових оборотів філій шляхом направлення до ЦОСЕП інформаційного повідомлення, яке містить інструкцію щодо встановлення конкретної величини ліміту.

Банк отримує інформацію про стан технічного рахунку банку та технічних рахунків філій банку шляхом отримання від ЦОСЕП інформаційного повідомлення про стан технічного рахунку як відповіді на його інформаційне

повідомлення, яке містить запит про стан технічного рахунку, або у складі підсумкових інформаційних повідомлень, які надсилаються ЦОСЕП.

64. Банк зобов'язаний одержати дозвіл Національного банку (далі – дозвіл) для роботи в СЕП за відповідною моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку (далі – відповідна модель).

65. Банк подає до Національного банку для одержання дозволу документи, що підтверджують організаційну, функціональну та технологічну готовність банку до роботи в СЕП за відповідною моделлю, а саме:

1) заяву про перехід банку на роботу в СЕП за відповідною моделлю із зазначенням назви, версії та розробника програмного забезпечення і системи захисту інформації, що мають використовуватися;

2) затверджені правила здійснення банком і його філіями міжбанківських операцій за відповідною моделлю.

Вимоги до оформлення та порядок подання документів до Національного банку визначені в пунктах 6–9 розділу I цієї Інструкції.

66. Правила здійснення банком і його філіями міжбанківських операцій за відповідною моделлю повинні відповідати правилам СЕП та містити:

1) опис технологічних етапів здійснення міжбанківських операцій із зазначенням бухгалтерських проводок, що відповідають етапам оброблення платіжних інструкцій;

2) порядок обліку та виконання банком і його філіями платіжних інструкцій, якщо немає (недостатньо) коштів на консолідованому кореспондентському рахунку банку, із зазначенням бухгалтерських проводок у банку та його філіях;

3) опис роботи модулів СЕП, уключаючи опис системи захисту інформації, забезпечення автентифікації та контролю за цілісністю платіжних інструкцій.

67. Банк у разі використання ВМС у правилах має враховувати вимоги, визначені в пунктах 76–80 розділу VI цієї Інструкції, а також зазначати:

1) опис здійснення внутрішньобанківських операцій;

2) опис системи захисту інформації та системи розподілу ключів криптографічного захисту інформації;

3) порядок використання телекомунікаційних каналів зв'язку;

4) регламент функціонування ВМС;

5) опис технології обміну інформаційними повідомленнями між СЕП та філіями ВМС;

6) порядок відновлення роботи ВМС у разі порушення її роботи або виникнення надзвичайних ситуацій.

68. Національний банк зобов'язаний протягом 30 робочих днів із дня отримання від банку документів, що мають відповідати вимогам пунктів 65–67 розділу V цієї Інструкції, надати йому дозвіл на роботу в СЕП за відповідною моделлю або в разі невідповідності правил вимогам розділу V цієї Інструкції відмовити в наданні дозволу.

Дозвіл надсилається банку засобами системи ЕП як електронний документ, який містить КЕП заступника Голови Національного банку.

Національний банк у разі відмови в наданні дозволу у зв'язку з невідповідністю правил вимогам розділу V цієї Інструкції письмово повідомляє про це банк із зазначенням підстав та про потребу доопрацювання правил згідно із наданими зауваженнями.

69. Банк подає доопрацьовані правила відповідно до пунктів 66, 67 розділу V цієї Інструкції в разі повторного звернення для одержання дозволу.

Національний банк розглядає доопрацьовані правила відповідно до пункту 68 розділу V цієї Інструкції.

70. Банк узгоджує з Національним банком дату переходу на роботу в СЕП за відповідною моделлю.

Дозвіл Національного банку втрачає чинність, якщо банк протягом шести місяців із дня надання йому дозволу не розпочав роботу за відповідною моделлю.

71. Банк до настання визначеної дати переходу на роботу в СЕП за відповідною моделлю:

1) ініціює внесення змін до договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку;

2) повідомляє філії про потребу приєднатися до Єдиного договору для отримання таких видів послуг (у разі переходу банку на модель 4):

розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів Національного банку;

надання послуг системою електронної пошти Національного банку;

надання в користування засобів захисту інформації Національного банку;

3) повідомляє філії про потребу подати письмову заяву про відмову від надання послуг розрахунково-інформаційного обслуговування в системі електронних платежів Національного банку (у разі переходу банку на модель 3);

4) ініціює внесення відповідної інформації до довідника учасників СЕП.

72. Банк подає документи згідно з пунктами 65–67 розділу V цієї Інструкції за потреби заміни діючого програмного забезпечення та/або системи захисту інформації на програмний продукт іншого розробника або на нову версію програмного продукту того самого розробника для отримання на це дозволу Національного банку. Попередній дозвіл втрачає чинність з дня переходу банку на роботу з використанням програмного продукту іншого розробника або нової версії програмного продукту того самого розробника в разі надання банку на це дозволу Національного банку.

73. Банк за потреби переходу з однієї моделі на іншу подає до Національного банку документи відповідно до пунктів 65–67 розділу V цієї Інструкції для отримання на це дозволу.

Попередній дозвіл втрачає чинність з дня переходу банку на роботу за іншою моделлю в разі надання банку нового дозволу.

Банк здійснює перехід з однієї моделі на іншу з дотриманням вимог, викладених у розділі V цієї Інструкції.

74. Раніше виданий дозвіл є дійсним у разі зміни найменування банку або організаційно-правової форми, або його місцезнаходження за умови збереження технології роботи за моделлю і програмного забезпечення, що використовується.

75. Дозвіл на роботу в СЕП за відповідною моделлю втрачає чинність у разі закриття банком усіх філій.

Банк зобов'язаний унести зміни до договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку, а також ініціювати внесення відповідної інформації до довідника учасників СЕП.

VI. Загальні вимоги щодо функціонування ВМС та взаємодії із СЕП

76. Банк, що створює ВМС, зобов'язаний визначити умови та порядок її функціонування з урахуванням вимог законодавства України. Правила ВМС мають бути узгоджені з Національним банком. Правила ВМС для узгодження подаються банком до Національного банку в порядку, визначеному в розділі V цієї Інструкції.

77. Банк та його філії, що працюють з використанням ВМС, зобов'язані дотримуватися технологічних вимог і вимог щодо захисту інформації, що встановлюються Національним банком.

Банк, що працює в СЕП за моделлю з використанням ВМС, зобов'язаний дотримуватися вимог Національного банку до засобів формування та оброблення фінансових повідомлень.

78. ВМС має використовувати програмно-технічне забезпечення, систему захисту інформації та телекомунікаційні канали зв'язку, що забезпечують:

1) надійний багаторівневий захист інформації від несанкціонованого доступу, використання, модифікації на різних етапах її формування, оброблення, передавання та приймання;

2) контроль за достовірністю інформації на всіх етапах її оброблення;

3) процедури та механізми, які після збоїв чи інших порушень роботи ВМС дають змогу відновити роботу без послаблення вимог щодо захисту інформації;

4) фіксування спроб несанкціонованого доступу до ВМС (з негайним інформуванням про це банком – власником ВМС Національного банку);

5) автоматичне ведення протоколу найкритичніших моментів роботи (вхід, формування платіжних інструкцій, запитів на здійснення/відкриття платіжної операції) та забезпечення його захисту від модифікації, формування архіву цього протоколу;

6) формування і зберігання архівів фінансових повідомлень відповідно до вимог законодавства України;

7) надійне резервування для підтримки безперебійного функціонування ВМС і відновлення її діяльності в разі порушення її роботи або виникнення надзвичайних ситуацій.

79. Транспортні потреби ВМС забезпечуються власними чи загального користування засобами телекомунікації.

80. Банк, що працює в СЕП за моделлю з використанням ВМС, зобов'язаний:

1) забезпечити передавання фінансових повідомлень від філій до СЕП і від СЕП до філій із збереженням їх реквізитів;

2) надавати на вимогу Національного банку інформацію про роботу ВМС.

VII. Загальні умови зберігання інформації про фінансові повідомлення

81. Учасник СЕП зобов'язаний вести захищений від модифікації протокол роботи модуля СЕП (за наявності кількох модулів СЕП – роботи всіх модулів СЕП) з відображенням формування, відправлення повідомлень до ЦОСЕП/приймання повідомлень від ЦОСЕП та результатів їх оброблення модулем СЕП.

82. Учасник СЕП зобов'язаний зберігати інформацію про фінансові повідомлення у формі відокремлених електронних даних (далі – ВЕД) відповідно до нормативно-правового акта Національного банку щодо порядку формування, зберігання та знищення ВЕД.

Учасник СЕП зберігає інформацію про фінансові повідомлення відповідно до строків, установлених нормативно-правовим актом Національного банку, що визначає правила застосування переліку документів, що утворюються в діяльності Національного банку та банків України.

83. ВЕД повинні містити на рівні учасників СЕП:

- 1) оригінали всіх відправлених та отриманих транспортних повідомлень;
- 2) протоколи роботи кожного модуля СЕП.

84. Учасник СЕП кожного робочого дня формує на зовнішніх носіях, придатних для тривалого зберігання та зчитування інформації (далі – зовнішні носії), інформацію про міжбанківські операції для забезпечення довгострокового зберігання такої інформації.

Інформація повинна зберігатися на зовнішніх носіях у формі, що дає змогу перевірити її цілісність.

85. Учасник СЕП знищує інформацію на зовнішніх носіях, строки зберігання якої закінчилися, на підставі оформлених належним чином актів.

Зовнішні носії, на яких зберігалася інформація, можуть використовуватися повторно залежно від їх стану, який визначається згідно з паспортним строком експлуатації.

Учасник СЕП зобов'язаний перенести інформацію, строки зберігання якої перевищують паспортний строк експлуатації зовнішнього носія, на якому вона розміщена, на інший зовнішній носій з обов'язковим виконанням перевірки її цілісності на цьому носії.

86. Учасник СЕП у разі звернення до Національного банку з метою отримання інформаційних послуг щодо проведення аналізу нестандартних ситуацій у СЕП зобов'язаний надати Національному банку копії транспортних повідомлень та протоколів роботи модуля СЕП за відповідний період.

VIII. Порядок виконання Національним банком примусового списання/стягнення коштів банку з кореспондентського рахунку засобами СЕП

87. Національний банк приймає платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку з його кореспондентського рахунку, перевіряє в Єдиному державному реєстрі судових рішень (далі – Реєстр) наявність відповідного судового рішення про стягнення коштів та в разі наявності в Реєстрі такого судового рішення, а також за умови, що в Реєстрі/на вебпорталі “Судова влада України” немає ухвали суду про зупинення виконання/дії такого судового рішення про стягнення коштів/інформації про відкриття апеляційного провадження та/або задоволення судом клопотання у відповідній справі про зупинення виконання/дії такого судового рішення про стягнення коштів, виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції відповідно до правил документообігу та порядку розрахунків, що визначені нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг.

88. Національний банк виконує примусове списання коштів банку за платіжною інструкцією/запитом на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку з його кореспондентського рахунку в кінці третього операційного дня Національного банку (ураховуючи день її надходження), якщо інший строк не встановлений законодавством України, шляхом формування платіжного повідомлення, що містить платіжну інструкцію на списання коштів із кореспондентського рахунку банку, і надсилання його до СЕП.

89. Національний банк установлює ліміт технічного рахунку банку на суму, зазначену в платіжній інструкції/запиті на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку з його кореспондентського рахунку, але в межах поточного значення технічного рахунку банку (далі – визначена сума списання), для забезпечення виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції, що надійшла/надійшов протягом операційного часу.

90. Національний банк установлює ліміт технічного рахунку банку на початку наступного операційного дня Національного банку на визначену суму списання для забезпечення виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку з його

кореспондентського рахунку, що надійшла/надійшов після закінчення операційного часу.

91. Національний банк виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку з його кореспондентського рахунку на визначену суму списання шляхом формування засобами системи автоматизації платіжного повідомлення, яке містить платіжну інструкцію на списання коштів з технічного рахунку банку на визначену (повну чи часткову) суму списання (за ним визначена сума списання має бути зарахована на відповідний транзитний рахунок у Національному банку).

Національний банк зменшує суму ліміту технічного рахунку банку на визначену суму списання після того, як визначена сума списання відображена за технічним рахунком банку.

Національний банк формує і виконує через СЕП платіжну інструкцію, за якою сума з відповідного транзитного рахунку має бути перерахована на рахунок стягувача, для завершення виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції.

92. Національний банк приймає та виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо стягнення коштів банку з його кореспондентського рахунку в порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, з урахуванням особливостей, обумовлених у пунктах 88–91 розділу VIII цієї Інструкції.

93. Національний банк у разі запровадження тимчасової адміністрації в банку та наявності платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції щодо примусового списання/стягнення коштів банку з його кореспондентського рахунку, що надійшла/надійшов до Національного банку до запровадження тимчасової адміністрації в банку:

1) видаляє ліміт технічного рахунку банку, який було встановлено для виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції, що надійшла/надійшов до запровадження тимчасової адміністрації в банку;

2) формує та надсилає стягувачу, який надіслав запит на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів, інформаційне повідомлення про неможливість виконання запиту або повертає стягувачу платіжну інструкцію без виконання та повідомляє про запровадження тимчасової адміністрації в банку.

94. Національний банк надсилає інформаційне повідомлення про неможливість виконання запиту на здійснення платіжної операції щодо

примусового списання/стягнення коштів банку з його кореспондентського рахунку або повертає без виконання платіжну інструкцію, що надійшов/надійшла під час здійснення тимчасової адміністрації та/або після прийняття Національним банком рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

ІХ. Порядок виконання Національним банком засобами СЕП зупинення видаткових операцій банку за його кореспондентським рахунком

95. Національний банк виконує рішення суду про зупинення видаткових операцій банку за його кореспондентським рахунком, яке винесене за зверненням контролюючого органу і надійшло до Національного банку безпосередньо від суду/державного виконавця/контролюючого органу, у день його надходження.

Національний банк зупиняє власні видаткові операції банку в СЕП та інформує про це банк.

Національний банк обліковує рішення суду за відповідним позабалансовим рахунком.

96. Національний банк забезпечує автоматизоване зупинення власних видаткових операцій банку в СЕП за його кореспондентським рахунком, за винятком:

1) операцій банку, що відображаються за балансовими рахунками груп 131, 132 розділу 13 класу 1, групи 352 розділу 35 класу 3, груп 362, 365 розділу 36 класу 3, групи 741 розділу 74 класу 7, балансовим рахунком 3550 групи 355 розділу 35 класу 3 та рахунком 7900 групи 790 розділу 79 класу 7 відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – План рахунків № 89);

2) операцій інших банків або Національного банку – клієнтів цього банку, що відображаються за балансовими рахунками груп 130, 133 розділу 13 класу 1, груп 160–162 розділу 16 класу 1, балансовим рахунком 1922 групи 192 розділу 19 класу 1, балансовим рахунком 1932 групи 193 розділу 19 класу 1 Плану рахунків № 89;

3) операцій клієнтів (юридичних і фізичних осіб), що відображаються за балансовими рахунками груп 251–257 розділу 25 класу 2, груп 260–265 розділу 26 класу 2, групи 270 розділу 27 класу 2, груп 330–333 розділу 33 класу 3 Плану рахунків № 89;

4) операцій, що відображаються за балансовими рахунками групи 181 розділу 18 класу 1, групи 191 розділу 19 класу 1, груп 290, 292 розділу 29 класу 2, балансовими рахунками 2800, 2801, 2807, 2809 групи 280 розділу 28 класу 2, балансовим рахунком 2932 групи 293 розділу 29 класу 2, балансовим рахунком 2942 групи 294 розділу 29 класу 2, балансовим рахунком 2952 групи 295 розділу 29 класу 2, балансовим рахунком 3720 групи 372 розділу 37 класу 3, балансовим рахунком 3739 групи 373 розділу 37 класу 3 Плану рахунків № 89, які не є безпосередньо рахунками клієнтів, але використовуються для завершення розрахунків клієнтів;

5) операцій користувачів небанківських надавачів платіжних послуг.

97. Національний банк установлює обмеження для всіх філій банку, що здійснюють операції в СЕП за його консолідованим кореспондентським рахунком.

98. Відновлення власних видаткових операцій банку за його кореспондентським рахунком здійснюється відповідно до законодавства України шляхом скасування зупинення власних видаткових операцій банку в СЕП.

Х. Порядок виконання Національним банком засобами СЕП списання в безспірному порядку заборгованості банку та договірної списання коштів із кореспондентського рахунку банку

99. Національний банк здійснює списання в безспірному порядку заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, згідно зі статтею 73 Закону України “Про Національний банк України” та відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань надання Національним банком кредитів для підтримки ліквідності банків України.

Національний банк виконує договірне списання з кореспондентського рахунку банку відповідно до умов договорів, вимог законодавства України та порядку дебетового переказу коштів за згодою платника, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг.

Національний банк здійснює списання в безспірному порядку заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, та договірне списання засобами СЕП на підставі платіжної інструкції на списання коштів із кореспондентського рахунку банку з урахуванням особливостей, визначених у розділі Х цієї Інструкції.

100. Національний банк здійснює:

1) списання в безспірному порядку заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, на суму ліміту технічного рахунку банку, установленого в межах поточного значення цього рахунку, за винятком коштів, обтяжених іншими зобов'язаннями банку (крім договірною списання);

2) договірне списання на суму ліміту технічного рахунку банку, установленого в межах поточного значення цього рахунку, за винятком коштів, обтяжених іншими зобов'язаннями банку.

101. Національний банк у день здійснення списання в безспірному порядку заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, та договірною списання встановлює ліміт технічного рахунку банку:

1) для списання в безспірному порядку заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, – на суму такої заборгованості в межах поточного значення технічного рахунку банку, за винятком коштів, обтяжених іншими зобов'язаннями банку (крім договірною списання). Сума ліміту технічного рахунку банку додатково до поточного значення цього рахунку має включати 20% від суми надходжень на кореспондентський рахунок банку за останній календарний день, у який були надходження на його кореспондентський рахунок, але не перевищувати суми заборгованості, якщо сума на технічному рахунку банку менша, ніж сума, розрахована Національним банком;

2) для договірною списання – на суму списання, передбаченого відповідним договором у межах поточного значення цього рахунку, за винятком коштів, обтяжених іншими зобов'язаннями банку.

102. Національний банк здійснює списання за платіжною інструкцією на списання коштів із кореспондентського рахунку банку через СЕП у порядку, визначеному в пункті 91 розділу VIII цієї Інструкції:

1) на суму встановленого ліміту – у разі договірною списання або наявності на технічному рахунку банку на момент установлення ліміту коштів у розмірі повної суми заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні;

2) на суму коштів, накопичених на технічному рахунку банку в межах установленого ліміту технічного рахунку, – у кінці операційного дня Національного банку, якщо на момент установлення ліміту на технічному

рахунку немає коштів у розмірі суми заборгованості банку перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні.

103. Національний банк видаляє ліміт технічного рахунку банку на поточний календарний день після того, як сума списання відображена за технічним рахунком банку. Національний банк установлює новий ліміт технічного рахунку банку під час переходу ЦОСЕП на наступний календарний день на залишок суми заборгованості, якщо списана сума менша, ніж сума заборгованості.

104. Національний банк здійснює списання в безспірному порядку коштів із кореспондентського рахунку банку на користь Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на підставі вимоги Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оформленої як запит на здійснення платіжної операції.

Національний банк здійснює списання в безспірному порядку коштів із кореспондентського рахунку банку за вимогою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оформленою як запит на здійснення платіжної операції, та зарахування їх на рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у кінці третього операційного дня Національного банку в порядку, визначеному в пунктах 89–91 розділу VIII цієї Інструкції, за винятком коштів, обтяжених іншими зобов'язаннями банку (крім договірною списання).

Національний банк здійснює списання в безспірному порядку коштів із кореспондентського рахунку банку засобами СЕП за платіжною інструкцією на списання коштів, сформованою на підставі вимоги Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оформленої як запит на здійснення платіжної операції.

Національний банк зобов'язаний повідомити Фонд гарантування вкладів фізичних осіб про виконання (часткове виконання) вимоги Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оформленої як запит на здійснення платіжної операції щодо списання в безспірному порядку заборгованості банку, шляхом надсилання інформаційного повідомлення, що містить інформацію про зарахування/списання коштів з рахунку або про неможливість виконання такої вимоги.

ХІ. Порядок виконання Національним банком засобами СЕП повідомлення банку щодо вчинення правочину про обтяження

105. Національний банк приймає та бере на облік повідомлення обтяжувача про наявність підстав на звернення стягнення на предмет обтяження, предметом якого є майнові права на кошти на кореспондентському рахунку банку, та/або повідомлення банку щодо вчинення правочину про обтяження відповідно до статті 1074 Цивільного кодексу України та Закону України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”.

106. Національний банк із дня взяття повідомлення на облік за відповідним позабалансовим рахунком забезпечує протягом чинності правочину про обтяження наявність коштів на кореспондентському рахунку банку шляхом:

1) установлення ліміту технічного рахунку банку на суму, зазначену в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження (якщо така сума визначена правочином про обтяження), у межах поточного значення технічного рахунку банку або на суму поточного значення технічного рахунку банку (якщо сума не визначена правочином про обтяження), за винятком коштів, обтяжених для виконання примусового списання/стягнення коштів банку;

2) зупинення власних видаткових операцій банку відповідно до пункту 96 розділу IX цієї Інструкції, якщо сума встановленого ліміту технічного рахунку банку буде меншою, ніж сума, зазначена в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження, або якщо в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження сума не визначена;

3) зміни суми ліміту технічного рахунку банку на початку кожного наступного календарного дня з метою її збільшення до того часу, поки вона не дорівнюватиме сумі, зазначеній у повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження, або до часу виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції обтяжувача на договірне списання коштів із кореспондентського рахунку банку за правочином про обтяження, якщо в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження сума не визначена.

Національний банк має право зменшити суму ліміту технічного рахунку банку в разі часткової сплати за платіжною інструкцією/запитом на здійснення платіжної операції обтяжувача, який установив таке обтяження, або в разі отримання письмової згоди цього обтяжувача на виконання банком міжбанківської операції, унаслідок якої сума коштів на кореспондентському рахунку банку буде меншою, ніж сума, визначена умовами обтяження;

4) скасування зупинення власних видаткових операцій банку в СЕП після встановлення ліміту технічного рахунку банку на суму, зазначену в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження.

107. Національний банк приймає і виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції обтяжувача на договірне списання коштів із кореспондентського рахунку банку за правочином про обтяження відповідно до порядку дебетового переказу коштів за згодою платника, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг та відповідно до пунктів 100, 102 розділу X цієї Інструкції.

ХІІ. Загальні вимоги щодо участі інших установ у СЕП

108. Інша установа зобов'язана забезпечити готовність до здійснення міжбанківських операцій через СЕП відповідно до вимог Національного банку, визначених у розділі ХІІ цієї Інструкції (далі – готовність до роботи в СЕП).

109. Інша установа зобов'язана для визначення її готовності до роботи в СЕП подати до Національного банку такі документи:

1) заяву про включення іншої установи до учасників СЕП (додаток 6 до цієї Інструкції);

2) внутрішні документи, які визначають:

схему виконання платіжних операцій, у якій визначено порядок ініціювання, виконання та завершення платіжних операцій;

порядок взаємодії із СЕП у частині обміну інформаційними повідомленнями;

план дій щодо забезпечення безперервної діяльності відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку;

порядок відновлення роботи в СЕП у разі порушення роботи або виникнення надзвичайних ситуацій відповідно до пункту 59 розділу ІV цієї Інструкції;

систему управління ризиками та процедури для оцінки та запобігання ризикам (за кожним ризиком окремо);

опис роботи модуля/модулів СЕП, включаючи опис системи захисту інформації, забезпечення автентифікації та контролю цілісності платіжних інструкцій;

3) повідомлення про наявні комп'ютерну техніку, програмне забезпечення та комунікаційні засоби, потрібні для захисту інформації/документів від підроблення, викривлення та знищення, ведення бухгалтерського обліку та для проведення розрахунків і участі в СЕП, що відповідають вимогам законодавства України щодо захисту електронних документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку.

Вимоги до оформлення та порядок подання документів до Національного банку визначений у пунктах 6–9 розділу І цієї Інструкції.

110. Національний банк приймає рішення щодо включення іншої установи до учасників СЕП за умови дотримання таких вимог:

1) наявність у законі України норми, що надає право іншій установі бути учасником СЕП;

2) наявність інформації щодо іншої установи, яка є фінансовою установою, у Державному реєстрі фінансових установ/щодо іншої установи, яка є надавачем платіжних послуг, у Реєстрі платіжної інфраструктури;

3) протягом року, що передує даті надходження документів, немає фактів порушення іншою установою вимог законодавства України з питань регулювання ринків фінансових послуг, валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та/або застосованих до неї заходів впливу за порушення зазначеного законодавства України;

4) отримання від органу, що здійснює регулювання діяльності іншої установи, інформації про те, що немає підстав, які унеможливають або обмежують право іншої установи на участь у СЕП;

5) підтвердження факту наявності комп'ютерної техніки, програмного забезпечення та комунікаційних засобів, потрібних для захисту інформації/документів від підроблення, викривлення та знищення, ведення бухгалтерського обліку та для проведення розрахунків і участі в СЕП, що відповідають вимогам законодавства України щодо захисту електронних документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку.

111. Національний банк має право відмовити в розгляді документів іншої установи за таких умов:

1) подання неповного пакета документів, визначених у пункті 109 розділу XII цієї Інструкції;

2) недостовірність відомостей у документах, поданих іншою установою відповідно до пункту 109 розділу XII цієї Інструкції;

3) недотримання вимог, зазначених у пункті 110 розділу XII цієї Інструкції;

4) наявність інформації про те, що інша установа включена до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно якої застосовано міжнародні санкції (крім санкцій, застосованих державою-агресором), у встановленому законодавством України порядку.

112. Національний банк має право перевірити відповідність приміщення, комп'ютерної техніки, програмно-технічних засобів іншої установи вимогам нормативно-правових актів Національного банку щодо захисту електронних

банківських документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку.

113. Національний банк зобов'язаний протягом 60 робочих днів із дня надходження до Національного банку повного пакета документів, поданих іншою установою для визначення її готовності до роботи в СЕП, розглянути ці документи та повідомити іншу установу про прийняте рішення.

Національний банк має право надати зауваження та пропозиції до документів, поданих іншою установою для визначення її готовності до роботи в СЕП.

Національний банк має право продовжити строк розгляду пакета документів іншої установи, але не більше ніж на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації, отримання додаткових та/або доопрацьованих документів/інформації, необхідних для прийняття рішення. Національний банк зобов'язаний протягом п'яти робочих днів із дня прийняття рішення про продовження строку розгляду документів у письмовій формі повідомити іншу установу про таке рішення (рішення приймає уповноважена особа Національного банку).

Національний банк установлює строк подання іншою установою інформації, документів і пояснень. Перебіг строку розгляду пакета документів іншої установи зупиняється та поновлюється після отримання всіх додаткових/доопрацьованих документів, інформації та пояснень.

114. Правління Національного банку України приймає рішення щодо включення іншої установи до учасників СЕП.

Національний банк має право визначити особливості роботи іншої установи в СЕП, що зазначаються у рішенні Правління Національного банку України.

115. Національний банк повідомляє іншу установу про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення Правлінням Національного банку України про включення іншої установи до учасників СЕП та розміщує інформацію про прийняте рішення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

116. Інша установа зобов'язана на підставі прийнятого Національним банком рішення, зазначеного у пункті 114 розділу XII цієї Інструкції, і до включення інформації про неї до довідника учасників СЕП:

1) отримати підтвердження повної взаємодії із СЕП на стенді СЕП у Національному банку України;

2) забезпечити відповідну адаптацію програмно-технічних засобів до технології роботи СЕП, потрібну для взаємодії із СЕП та іншими інформаційними системами Національного банку (за потреби);

3) відкрити рахунок учасника СЕП у Національному банку відповідно до розділу III цієї Інструкції;

4) приєднатися до Єдиного договору для отримання таких видів послуг Національного банку:

розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів Національного банку;

надання послуг системою ЕП Національного банку;

надання в користування засобів захисту інформації Національного банку.

117. Інша установа, яка фінансується з державного або місцевого бюджету, має укласти договір про розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів Національного банку та надання послуг системою електронної пошти Національного банку (додаток 7), а також договір про використання засобів захисту інформації Національного банку.

118. Інша установа зобов'язана визначити дату включення інформації про іншу установу до довідника учасників СЕП після виконання вимог, зазначених у пункті 116 розділу XII цієї Інструкції, і надіслати до Національного банку електронне повідомлення щодо внесення інформації про іншу установу до довідника учасників СЕП за формою, наведеною в додатку 1 до цієї Інструкції.

119. Інша установа як учасник СЕП зобов'язана:

1) дотримуватися технологічного регламенту роботи СЕП і вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань функціонування СЕП та забезпечення безперервної діяльності;

2) адаптувати своє програмне забезпечення до вимог Національного банку щодо зміни технології взаємодії із СЕП;

3) акумулювати на своєму рахунку учасника СЕП кошти в сумі, потрібній для виконання платіжних операцій;

4) забезпечити виконання міжбанківських операцій через СЕП з/на рахунків(и) у форматі IBAN відповідно до вимог Національного банку щодо нумерації рахунків аналітичного обліку;

5) підтримувати в актуальному стані план дій щодо забезпечення безперервної діяльності іншої установи і здійснювати періодичне тестування заходів із забезпечення безперервної діяльності;

6) підтримувати в актуальному стані порядок відновлення роботи в СЕП у разі порушення роботи або виникнення надзвичайних ситуацій та здійснювати його періодичне тестування;

7) дотримуватися вимог щодо захисту інформації та кіберзахисту, установлених Національним банком;

8) негайно повідомляти Національний банк про обставини, що перешкоджають штатній роботі іншої установи у СЕП.

120. На іншу установу поширюються вимоги розділів II–VII цієї Інструкції.

121. Національний банк має право прийняти рішення про виключення іншої установи з учасників СЕП, якщо:

1) інша установа не розпочала роботу в СЕП протягом шести місяців із дня прийняття рішення про включення її до учасників СЕП;

2) норма закону України, яка надає право іншій установі бути учасником СЕП, втратила чинність;

3) така установа виключена з Державного реєстру фінансових установ/Реєстру платіжної інфраструктури;

4) небанківський надавач фінансових платіжних послуг визнаний банкрутом;

5) іншою установою та/або Національним банком розірвано Єдиний договір у частині послуги розрахунково-інформаційного обслуговування в системі електронних платежів Національного банку;

6) інша установа не усунула виявлені порушення технології роботи СЕП та/або вимог щодо захисту інформації.

122. Правління Національного банку України приймає рішення щодо виключення іншої установи з учасників СЕП.

Національний банк виключає іншу установу із довідника учасників СЕП не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття відповідного рішення та

розміщує інформацію про виключення іншої установи з учасників СЕП на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

ХІІІ. Порядок виконання Національним банком засобами СЕП примусового списання/стягнення з рахунку іншої установи, документів про арешт/повідомлення про обтяження коштів іншої установи, що обліковуються на її рахунку, та договірною списання

123. Національний банк приймає і виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів з рахунку іншої установи відповідно до правил документообігу та порядку розрахунків, що визначені нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, з урахуванням особливостей, обумовлених у розділі VIII цієї Інструкції.

124. Національний банк приймає і виконує документи про арешт коштів іншої установи, що обліковуються на її рахунку (далі – документи про арешт коштів іншої установи), якщо накладання такого арешту не заборонено законом України, у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, з урахуванням обумовлених у пунктах 125, 126 розділу ХІІІ цієї Інструкції особливостей.

125. Національний банк забезпечує виконання документів про арешт коштів іншої установи шляхом:

- 1) установлення ліміту технічного рахунку іншої установи на визначену суму арешту;
- 2) зменшення/видалення ліміту технічного рахунку іншої установи у разі виконання примусового списання коштів або зняття арешту з коштів.

126. Національний банк забезпечує виконання документів про арешт коштів іншої установи без установлення суми шляхом:

- 1) установлення ліміту початкових оборотів іншої установи, значення якого дорівнює “-1”;
- 2) видалення ліміту початкових оборотів іншої установи у разі виконання примусового списання коштів або зняття арешту з коштів.

127. Національний банк виконує договірне списання коштів із рахунку іншої установи за її згодою відповідно до порядку дебетового переказу коштів за згодою платника, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, та відповідно до порядку здійснення такого списання засобами СЕП, установленого в пунктах 100–103 розділу X цієї Інструкції.

128. Національний банк приймає та бере на облік повідомлення обтяжувача про наявність підстав на звернення стягнення на предмет обтяження, предметом якого є майнові права на кошти на рахунку іншої установи, та/або повідомлення від іншої установи щодо вчинення правочину про обтяження та вживає заходів відповідно до статті 1074 Цивільного кодексу України, Закону України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень” та пунктів 124–126 розділу XIII цієї Інструкції.

XIV. Особливості виконання учасниками СЕП платіжних операцій небанківських надавачів платіжних послуг

129. Банк/філія банку – учасник СЕП забезпечує виконання платіжних операцій користувачів небанківського надавача платіжних послуг, який не є учасником СЕП, через розрахунковий рахунок, відкритий небанківському надавачу платіжних послуг у цьому учаснику СЕП.

130. Банк/філія банку – учасник СЕП виконує платіжні операції користувачів небанківського надавача платіжних послуг через СЕП за умови наявності інформації про такого небанківського надавача платіжних послуг у довіднику небанківських надавачів платіжних послуг.

131. Довідник небанківських надавачів платіжних послуг включає в себе такі відомості про небанківського надавача платіжних послуг:

- 1) скорочене найменування небанківського надавача платіжних послуг;
- 2) код за ЄДРПОУ небанківського надавача платіжних послуг;
- 3) код ID НБУ небанківського надавача платіжних послуг;
- 4) код ID НБУ банку/філії банку – учасника СЕП, у якому відкрито розрахунковий рахунок небанківського надавача платіжних послуг;
- 5) пріоритет банку/філії банку – учасника СЕП.

132. Для ідентифікації небанківського надавача платіжних послуг використовується код ID НБУ.

133. Порядок отримання учасниками СЕП інформації з довідника небанківських надавачів платіжних послуг визначається технологічною документацією щодо функціонування СЕП з питань ведення довідника небанківських надавачів платіжних послуг.

134. Унесення інформації до довідника небанківських надавачів платіжних послуг здійснюється в разі:

1) уключення/виключення небанківського надавача платіжних послуг до/з довідника небанківських надавачів платіжних послуг;

2) зміни реквізитів небанківського надавача платіжних послуг, що зазначені в пункті 131 розділу XIV цієї Інструкції.

135. Небанківський надавач платіжних послуг для внесення інформації про нього до довідника небанківських надавачів платіжних послуг надсилає до банку/філії банку – учасника СЕП, у якому йому відкрито розрахунковий рахунок, повідомлення про внесення інформації до довідника небанківських надавачів платіжних послуг, що містить інформацію, зазначену в додатку 8 до цієї Інструкції.

Банк-учасник СЕП, який отримав повідомлення від небанківського надавача платіжних послуг безпосередньо або через філію банку-учасника СЕП, зобов'язаний надіслати до Національного банку повідомлення про внесення інформації про небанківського надавача платіжних послуг до довідника небанківських надавачів платіжних послуг (уключення, унесення змін, виключення) за формою, що наведена в додатку 8 до цієї Інструкції. Додатково банком – учасником СЕП до Національного банку має бути надіслане також повідомлення, яке отримане банком/філією банку – учасником СЕП від небанківського надавача платіжних послуг.

Банк – учасник СЕП має надіслати повідомлення до Національного банку засобами системи ЕП не пізніше ніж за три робочих дні до дати включення, виключення або внесення змін до довідника небанківських надавачів платіжних послуг.

136. Національний банк на підставі повідомлення, отриманого від банку/філії банку – учасника СЕП, уносить зміни до довідника небанківських надавачів платіжних послуг, які набувають чинності в 00.00 того календарного дня, який зазначено в повідомленні як дата внесення змін.

137. Національний банк виключає з довідника небанківських надавачів платіжних послуг інформацію про розрахунковий рахунок небанківського надавача платіжних послуг, відкритий в банку/філії банку – учаснику СЕП, у разі виключення цього учасника СЕП з довідника учасників СЕП або зміни категорії цього учасника СЕП.

138. Банк/філія банку – учасник СЕП зобов'язаний надіслати повідомлення про виключення небанківського надавача платіжних послуг з довідника небанківських надавачів платіжних послуг у разі закриття розрахункового рахунку такого небанківського надавача платіжних послуг у цьому учаснику СЕП.

139. Учасник СЕП визначає банк/філію банку – учасника СЕП, до якого має бути надіслане платіжне повідомлення, що містить платіжну інструкцію платника щодо перерахування коштів на платіжний рахунок отримувача, який відкрито в небанківському надавачі платіжних послуг, використовуючи інформацію про цього небанківського надавача платіжних послуг, зазначену в довіднику небанківських надавачів платіжних послуг.

Учасник СЕП у разі зазначення в довіднику небанківських надавачів платіжних послуг кількох банків/філій банків – учасників СЕП, у яких відкриті розрахункові рахунки небанківського надавача платіжних послуг, надсилає платіжне повідомлення тому банку/філії банку – учаснику СЕП, який визначений в довіднику небанківських надавачів платіжних послуг як пріоритетний.

ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення, отримане від учасника СЕП, якщо в довіднику небанківських надавачів послуг немає інформації про небанківського надавача платіжних послуг, на якого має бути надіслано відповідне платіжне повідомлення.

XV. Загальні засади резервування та відновлення функціонування СЕП

140. Національний банк та учасники СЕП зобов'язані виконувати підготовчі роботи, перелік яких наведено в розділі XV цієї Інструкції, для підтримання системи резервування СЕП у належному стані.

141. Національний банк веде довідник оповіщення учасників СЕП (далі – довідник оповіщення), який містить контактну інформацію щодо кожного учасника СЕП (прізвище, власне ім'я, по батькові відповідальної особи, номер телефону стільникового зв'язку та адресу електронної пошти) для здійснення Національним банком оповіщення учасників СЕП у разі порушення роботи ЦОСЕП або виникнення надзвичайних ситуацій.

142. Учасник СЕП зобов'язаний:

1) повідомити Національному банку контактну інформацію для включення до довідника оповіщення;

2) повідомити Національному банку про зміну контактної інформації протягом трьох робочих днів із дати виникнення такої зміни для оновлення інформації в довіднику оповіщення.

143. Резервування ЦОСЕП забезпечується шляхом:

1) розміщення складових ЦОСЕП у різних центрах оброблення даних Національного банку (далі – ЦОД), віддалених один від одного;

2) організації реплікації та збереження даних ЦОСЕП;

3) наявності резервного обладнання в ЦОД для функціонування ЦОСЕП.

144. Учасник СЕП зобов'язаний забезпечити належний рівень резервування програмно-технічних комплексів, потрібних для забезпечення його роботи в СЕП, відповідного серверного і телекомунікаційного обладнання, систем електроживлення, кондиціонування, каналів зв'язку та визначити заходи щодо швидкого відновлення їх функціонування.

145. Працівники, які беруть участь в обробленні фінансових повідомлень, повинні бути ознайомлені із загальними засадами резервування та відновлення функціонування СЕП, визначеними в розділі XV цієї Інструкції, і технологічною документацією щодо відновлення роботи тієї ділянки проходження фінансових повідомлень, за яку вони відповідають.

146. Національний банк розробляє додаткові заходи відповідно до ситуації, що склалася (якщо для відновлення функціонування ЦОСЕП недостатньо заходів, визначених у пункті 143 розділу XV цієї Інструкції), та доводить відповідні інструкції до учасників СЕП, якщо додаткові заходи потребують від учасників СЕП дій, не передбачених діючою технологією та налаштуваннями взаємодії із ЦОСЕП.

XVI. Загальні вимоги щодо виконання міжбанківських операцій через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в інших банках

147. Банки виконують міжбанківські операції на підставі платіжних інструкцій, форма та порядок надання яких визначаються в договорі між банками, якщо інше не передбачено законодавством України.

Платіжна інструкція повинна містити інформацію, що дає змогу банку ідентифікувати платника та отримувача за платіжною операцією, рахунки платника та отримувача, банки платника та отримувача, суму платіжної операції

та іншу інформацію (реквізити), потрібну для належного виконання платіжної операції.

148. Банк здійснює міжбанківські операції в межах залишку коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, крім випадків, передбачених договором.

149. Програмно-технічне забезпечення, система захисту інформації та телекомунікаційні канали зв'язку, що використовуються банком для міжбанківських операцій, повинні забезпечувати:

1) контроль за достовірністю інформації на всіх етапах її оброблення;

2) надійний багаторівневий захист інформації від несанкціонованої модифікації та несанкціонованого ознайомлення зі змістом платіжних інструкцій на будь-якому етапі їх оброблення.

150. Банки мають право обирати форму подання платіжних інструкцій, виписок із кореспондентського рахунку і засоби зв'язку для їх передавання, обумовлені договором, за умови збереження цілісності та конфіденційності інформації.

XVII. Виконання банком примусового списання/стягнення коштів банку-кореспондента, зупинення видаткових операцій банку-кореспондента, списання в безспірному порядку заборгованості банку-кореспондента та стягнення коштів банку-кореспондента за правочином про обтяження

151. Банк приймає платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів банку-кореспондента з його кореспондентського рахунку, перевіряє в Реєстрі наявність відповідного судового рішення про стягнення коштів та в разі наявності в Реєстрі такого судового рішення, а також за умови, що в Реєстрі/на вебпорталі “Судова влада України” немає ухвали суду про зупинення виконання/дії такого судового рішення про стягнення коштів/інформації про відкриття апеляційного провадження та/або задоволення судом клопотання у відповідній справі про зупинення виконання/дії такого судового рішення про стягнення коштів, виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції відповідно до правил документообігу та порядку розрахунків, що визначені нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, з урахуванням таких особливостей:

1) банк виконує примусове списання коштів банку-кореспондента в кінці третього операційного дня (ураховуючи день надходження платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції), якщо інший строк не встановлений законодавством України, та відповідно до підстав, установлених законодавством України;

2) банк визначає наявну для примусового списання суму в строк і в порядку, що передбачені нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, і зберігає її на кореспондентському рахунку банку-кореспондента до виконання платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів.

152. Банк приймає і виконує платіжну інструкцію/запит на здійснення платіжної операції щодо стягнення коштів із кореспондентського рахунку банку-кореспондента у випадках, передбачених Податковим кодексом України, у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, з урахуванням особливостей, обумовлених у пункті 151 розділу XVII цієї Інструкції.

153. Банк виконує рішення суду про зупинення видаткових операцій банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком, яке винесене за зверненням контролюючого органу і надійшло до банку безпосередньо від суду/державного виконавця/контролюючого органу, у день його надходження шляхом зупинення власних видаткових операцій банку-кореспондента за цим рахунком, за винятком операцій, визначених у пункті 96 розділу IX цієї Інструкції.

Банк обліковує рішення суду за відповідним позабалансовим рахунком.

Відновлення власних видаткових операцій банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком здійснюється відповідно до законодавства України, у порядку, установленому внутрішніми процедурами банку.

154. Банк зобов'язаний здійснити списання в безспірному порядку заборгованості банку-кореспондента (далі – банк-боржник) перед Національним банком, основаної на здійсненому рефінансуванні, із кореспондентського рахунку банку-боржника відповідно до статті 73 Закону України “Про Національний банк України”.

Банк здійснює списання в безспірному порядку заборгованості банку-боржника на підставі запиту на здійснення платіжної операції, отриманого від Національного банку.

Банк, у якому відкритий кореспондентський рахунок банку-боржника, здійснює списання в безспірному порядку коштів із кореспондентського рахунку банку-боржника за платіжним повідомленням, сформованим банком на підставі

запиту на здійснення платіжної операції, отриманого від Національного банку, з урахуванням особливостей, визначених у пункті 151 розділу XVII цієї Інструкції.

Банк, у якому відкритий кореспондентський рахунок банку-боржника, зобов'язаний повідомити Національний банк про неможливість виконання запиту на здійснення платіжної операції шляхом надсилання інформаційного повідомлення, яке містить інформацію про неможливість виконання цього запиту.

155. Банк приймає та бере на облік повідомлення обтяжувача про наявність підстав для звернення стягнення на предмет обтяження, предметом якого є майнові права на кошти на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, та/або повідомлення банку-кореспондента про вчинення правочину, предметом якого є обтяження майнових прав на кошти, що обліковуються на кореспондентському рахунку банку-кореспондента (далі – правочин про обтяження) відповідно до статті 1074 Цивільного кодексу України та Закону України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”.

156. Банк забезпечує протягом чинності правочину про обтяження наявність коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента в розмірі, зазначеному в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження, із дня взяття повідомлення на облік за відповідним позабалансовим рахунком, якщо інше не передбачено цим правочином.

157. Банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента (у випадках, передбачених правочином про обтяження) до забезпечення на кореспондентському рахунку банку-кореспондента суми коштів, визначеної умовами обтяження, якщо сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента менша від суми, зазначеної в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження.

158. Банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком (у випадках, передбачених правочином про обтяження) до виконання договірною списання коштів із кореспондентського рахунку банку-кореспондента за платіжною інструкцією обтяжувача, який установив таке обтяження, якщо в правочині про обтяження не визначена сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, що підлягає обтяженню.

159. Сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, що підлягає обтяженню, може бути зменшена в разі часткової сплати за платіжною інструкцією обтяжувача, який установив таке обтяження, або в разі отримання письмової згоди цього обтяжувача на виконання банком-кореспондентом

міжбанківської операції, унаслідок якої сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента буде меншою від суми, визначеної умовами обтяження.

160. Банк забезпечує стягнення коштів за правочином про обтяження з кореспондентського рахунку банку-кореспондента шляхом договірною списання на підставі платіжної інструкції/запиту на здійснення платіжної операції щодо примусового списання коштів обтяжувача відповідно до порядку дебетового переказу коштів за згодою платника, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг.

Додаток 1
до Інструкції про виконання міжбанківських
платіжних операцій в Україні в національній валюті
(пункт 22 розділу II)

Зразок

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

[найменування банку/філії банку/філії
іноземного банку/іншої установи]

Національний банк України

Повідомлення
про внесення інформації до довідника учасників СЕП

Згідно з _____ включити/виключити/унести зміни до довідника учасників СЕП.

Таблиця

Скороче- не наймену- вання учасника СЕП	Код за ЄДРПОУ	Катего- рія учасни- ка СЕП	Трибайтний унікальний ідентифіка- тор учасника СЕП у системі захисту інформації	Код ID НБУ учас- ника СЕП	Код ID НБУ головної установи під час роботи в СЕП за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку	Код ID НБУ учасника СЕП – юридичної особи	№ моделі	Рівень у моделі	Дата внесення змін
--	------------------	-------------------------------------	--	---------------------------------------	---	--	-------------	--------------------	--------------------------

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Керівник банку/філії банку/філії іноземного банку/
іншої установи

_____ (ініціали, прізвище)

Виконавець

_____ (прізвище, ініціали)

№ телефону

Пояснення щодо заповнення повідомлення
про внесення інформації до довідника учасників СЕП

1. У колонці 1 зазначається скорочене найменування учасника СЕП відповідно до статуту.

2. У колонці 3 зазначається категорія учасника СЕП:

- 1) банк/філія банку/філія іноземного банку;
- 2) інша установа;
- 3) Державна казначейська служба України;
- 4) Національний банк України.

3. У колонці 6 зазначається реквізит “код ІД НБУ” головної установи під час роботи в СЕП за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку. Якщо учасник працює в СЕП без використання моделі, то в цій колонці зазначається “0”.

4. У колонці 8 зазначається одне з таких значень:

- 1) колонка не заповнюється, якщо учасник працює в СЕП без використання моделі;
- 2) “3” – учасник СЕП, що працює за моделлю 3;
- 3) “4” – учасник СЕП, що працює за моделлю 4.

5. У колонці 9 зазначається одне з таких значень:

- 1) колонка не заповнюється, якщо учасник працює в СЕП без використання моделі;
- 2) “G” – головний;
- 3) “F” – філія.

6. У колонці 10 зазначається дата, з якої внесені зміни набирають чинності.

Додаток 2
до Інструкції про виконання
міжбанківських платіжних
операцій в Україні в національній
валюті
(пункт 26 розділу III)

Зразок

Договір № _____
про рахунок учасника СЕП у Національному банку України

м. _____ (дата)

Національний банк України (далі – Виконавець) в особі _____ (посада)
_____, який діє
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
на підставі _____ від _____ № _____, та _____
(назва документа) (найменування банку/

_____) (далі – Замовник) в особі _____ (посада)
філії іноземного банку/іншої установи)
_____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

який діє на підставі _____ від _____ № _____
(назва документа) (дата)

(далі – Сторони), уклали цей договір про таке.

I. Предмет договору

1. Виконавець відкриває Замовнику рахунок учасника системи електронних платежів Національного банку України (далі – рахунок) для здійснення розрахунків через систему електронних платежів Національного банку України (далі – СЕП).

2. Відкриття/закриття рахунку здійснюється відповідно до вимог Інструкції про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті.

II. Права та обов'язки Сторін

3. Виконавець має право:

1) одержувати фінансову звітність та іншу інформацію від Замовника в строки та в обсягах, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України;

2) виконувати платіжні інструкції на примусове списання/стягнення коштів з рахунку Замовника, документи про обмеження права Замовника розпоряджання рахунком відповідно до законодавства України в порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Національного банку України;

3) здійснювати, керуючись статтею 73 Закону України “Про Національний банк України”, списання в безспірному порядку заборгованості з рахунку Замовника;

4) здійснювати договірне списання коштів із рахунку Замовника в разі ненадходження від Замовника (або його філії) оплати за виконані Виконавцем роботи та надані послуги в сумі та строк, обумовлені в цьому договорі, Єдиному договорі банківського обслуговування та надання інших послуг Національним банком України (далі – Єдиний договір) та в інших випадках, передбачених законодавством України.

4. Замовник має право самостійно розпоряджатися коштами, що обліковуються на його рахунку, крім випадків обмеження права розпоряджання рахунком, установлених законодавством України.

5. Виконавець бере на себе обов'язки:

1) відкрити рахунок Замовнику за умови подання належним чином оформлених документів;

2) надавати Замовнику виписку з рахунку учасника СЕП за кожний календарний день в електронному вигляді;

3) негайно повідомляти Замовника про надходження платіжної інструкції на примусове списання/стягнення коштів із рахунку Замовника, документів щодо

обмеження права розпоряджання рахунком та вимоги Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

4) забезпечувати збереження банківської таємниці щодо стану рахунку Замовника, а також іншої інформації про його діяльність відповідно до законодавства України.

6. Замовник бере на себе обов'язки:

1) проводити активні операції за рахунком у межах наявних на ньому коштів відповідно до законодавства України;

2) фіксувати в системі автоматизації в той самий день усі операції, виконані за рахунком протягом календарного дня;

3) своєчасно здійснювати оплату Виконавцеві за виконані роботи та надані послуги;

4) надавати Виконавцеві відповідний пакет документів у строк до _____ (днів/місяців) у разі переоформлення рахунку;

5) своєчасно повідомляти Виконавцеві свій внутрішній рахунок для списання коштів у випадках, передбачених законодавством України;

6) нести відповідальність перед Виконавцем за зобов'язаннями філій згідно з умовами Єдиного договору.

III. Порядок розрахунків

7. Виконавець не нараховує і не сплачує проценти за залишками коштів на рахунку Замовника.

8. Замовник своєчасно сплачує Виконавцеві плату за послуги згідно з тарифами на операції (послуги), установлені нормативно-правовими актами Національного банку України. У разі внесення Національним банком України змін до тарифів розмір оплати змінюється з часу набрання чинності цими змінами (без укладення додаткового договору).

9. Виконавець здійснює списання в безспірному порядку заборгованості згідно зі статтею 73 Закону України "Про Національний банк України" та договірне списання коштів із рахунку Замовника.

IV. Відповідальність Сторін

10. За невиконання або неналежне виконання однією із Сторін своїх зобов'язань, передбачених цим договором та/або законодавством України, винна

Сторона несе відповідальність згідно з умовами цього договору та законодавством України.

11. Сторона, яка порушила зобов'язання, узяті на себе за цим договором, повинна усунути ці порушення в найкоротший строк.

12. У разі несвоєчасного здійснення оплати наданих послуг Замовник сплачує Виконавцю:

1) суму боргу з урахуванням установленого індексу інфляції за весь час прострочення та три відсотки річних із простроченої суми;

2) пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який сплачується пеня, від суми несвоєчасно перерахованих коштів за кожний день прострочення.

13. Сплата штрафних санкцій (пені) не звільняє Сторони від виконання договірних зобов'язань.

V. Форс-мажор

14. Сторони договору звільняються від відповідальності за часткове або повне невиконання будь-якого з положень цього договору, якщо це невиконання стало наслідком причин, що перебувають поза сферою контролю Сторони, яка його не виконала. Такі причини включають стихійне лихо, надзвичайні погодні умови, пожежі, війни, страйки, військові дії, громадські заворушення, але не обмежуються ними (далі – форс-мажор). Період звільнення від відповідальності починається з часу оголошення однією Стороною форс-мажору і закінчується (чи закінчився б), якщо ця Сторона вжила заходів, яких вона і справді могла б ужити, для виходу з форс-мажору. Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань на весь період його дії та ліквідації наслідків. Про настання форс-мажорних обставин Сторони мають інформувати одна одну невідкладно. Належним доказом наявності форс-мажору на можливість виконання Сторонами своїх зобов'язань за цим договором є документ, виданий Торгово-промисловою палатою України. Якщо ці обставини триватимуть більше ніж шість місяців, то кожна із Сторін матиме право відмовитися від подальшого

виконання зобов'язань за цим договором і в такому разі жодна із Сторін не матиме права на відшкодування іншою Стороною можливих збитків.

VI. Порядок зміни та розірвання договору

15. Усі зміни до цього договору в період його дії вносяться додатковими договорами, що стають його невід'ємними частинами і набувають чинності з дня підписання обома Сторонами.

16. Сторона, яка вважає за потрібне змінити чи розірвати договір, надсилає пропозиції про це другій Стороні.

17. Сторона, яка одержала пропозицію про зміну чи розірвання договору, у 20-денний строк після одержання пропозиції повідомляє другу Сторону про результати її розгляду.

18. Якщо Сторони не досягли згоди щодо зміни (розірвання) договору або в разі неодержання відповіді в установленій строк, то зацікавлена Сторона має право передати спір на вирішення суду.

19. У разі зміни однією із Сторін будь-яких реквізитів, зазначених у пункті 24 розділу IX цього договору, Сторона, яка змінила реквізити, у строк до _____ днів після їх зміни письмово повідомляє про це другу Сторону. Сторона, яка одержала це повідомлення, має письмово повідомити другу Сторону про його одержання.

VII. Порядок розгляду спорів

20. Спори, що виникають протягом дії цього договору, вирішуються шляхом переговорів, а в разі недосягнення згоди – у судовому порядку.

VIII. Строк дії договору

21. Договір, укладений на строк _____, набуває чинності з дня його підписання. Дія договору припиняється у випадках, передбачених законодавством України.

IX. Інші умови договору

22. Цей договір складено у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної із Сторін.

23. Взаємовідносини Сторін, що не визначені цим договором, регулюються законодавством України.

24. Місцезнаходження, реквізити, коди за ЄДРПОУ Сторін:

Виконавця _____

Замовника _____

25. Для вирішення всіх питань, пов'язаних з виконанням цього договору, відповідальними представниками є:

від Виконавця: _____

від Замовника: _____

Виконавець _____
(підпис)

Замовник _____
(підпис)

М. П.

М. П.

Пояснення щодо заповнення договору про рахунок учасника СЕП у
Національному банку України

1. Використання банком/філією іноземного банку/іншою установою печатки в разі заповнення пункту 25 цього договору не обов'язкове.

Додаток 3
до Інструкції про виконання
міжбанківських платіжних
операцій в Україні
в національній валюті
(підпункт 1 пункту 26 розділу III)

Зразок

Національний банк України

Заява

про відкриття рахунку учасника СЕП у Національному банку України

1. Повне найменування _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

2. Місцезнаходження _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

3. Код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій
України _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

4. Код ID НБУ _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

5. Прошу відкрити рахунок учасника СЕП на підставі договору про рахунок учасника СЕП у Національному банку України. Зі змістом Інструкції про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті ознайомлений.

6. Керівник банку/філії іноземного _____
банку/іншої установи (підпис, прізвище, ініціали)

7. “ ___ ” _____ року М. П.

Відмітка
Національного банку України

8. Відкрити рахунок дозволяю.

9. Документи для оформлення відкриття рахунку та здійснення операцій за рахунком перевірено.

10. Рахунок відкрито

_____.

(номер рахунку)

11. Дата відкриття рахунку “___” _____ року.

12. Уповноважена особа
Національного банку України

(підпис, прізвище, ініціали)

13. “___” _____ року

Пояснення щодо заповнення заяви про відкриття рахунку учасника СЕП
у Національному банку України

Використання банком/філією іноземного банку/іншою установою печатки в разі заповнення пункту 7 цієї заяви не обов'язкове.

Додаток 4
до Інструкції про виконання
міжбанківських платіжних
операцій в Україні в національній
валюті
(підпункт 2 пункту 26 розділу III)

Зразок

Картка
зі зразками підписів

Таблиця

№ з/п	1	2	3
1	Повне найменування власника рахунку _____ _____	Код за ЄДРПОУ _____	Відмітка Національного банку України. Дозвіл на приймання зразків підписів.
2	Скорочене найменування власника рахунку _____	Код ID НБУ _____	Уповноважена особа Національного банку України (підпис)
3	Місцезнаходження власника рахунку _____		“ ___ ” _____ ____ р.
4	Номер телефону власника рахунку _____		
5	Національний банк України	Код за ЄДРПОУ _____	
6	Місцезнаходження Національного банку України _____		Інші відмітки
7	Наводимо зразки підписів, які є обов’язковими під час здійснення операцій за рахунком. Розпорядження за рахунком є дійсними за наявності в них одного першого та одного другого підписів.		_____ _____ _____ _____ _____ _____

Зворотний бік картки зі зразками підписів

№ з/п	1		2	3
8	Повне найменування власника рахунку _____		Рахунок №	Строк повноважень уповноважених осіб, які тимчасово користуються правом першого чи другого підпису
9	Посада	Прізвище, власне ім'я, по батькові	Зразок підпису	
10	Перший підпис	_____ _____	_____ _____	
11	Другий підпис	_____ _____	_____ _____	Зразок відбитка печатки
“ ___ ” _____ р. М. П.				
Посвідчувальний напис нотаріуса відповідно до законодавства України або підпис уповноваженого працівника Національного банку України, або підпис керівника банку/філії іноземного банку/іншої установи в разі засвідчення ним підписів осіб, уповноважених розпоряджатися рахунком		Керівник банку/філії іноземного банку/іншої установи _____		

Пояснення щодо заповнення картки зі зразками підписів

1. Кваліфікований електронний підпис у разі подання електронної копії картки зі зразками підписів накладається відповідно до встановленої в системі електронного документообігу АСКОД технологічною процедурою.

2. Використання банком/філією іноземного банку/іншою установою печатки не обов'язкове.

Додаток 5
до Інструкції про виконання
міжбанківських платіжних операцій в
Україні в національній валюті
(пункт 34 розділу III)

Зразок

Національний банк України

Заява
про закриття рахунку учасника СЕП у Національному банку України

1. Повне найменування _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

2. Місцезнаходження _____
(банку/філії іноземного банку/іншої установи)

3. Просимо закрити рахунок № _____ у зв'язку з _____

(причина закриття рахунку)

4. Залишок коштів за рахунком просимо перерахувати на рахунок № _____
_____, відкритий у _____
(найменування банку/філії іноземного банку/іншої установи)

5. Керівник банку/філії іноземного банку/іншої установи

(посада) _____
(підпис, прізвище, ініціали)

М. П.

6. “___” _____ року

Відмітка
Національного банку України

7. Дата та час отримання заяви “ ___ ” _____ р. о _____ год.

8. Залишок коштів на рахунку установи станом на дату отримання заяви _____ грн ___ коп.

9. Дата перерахування залишку коштів “ ___ ” _____ р.

10. Рахунок № _____ закрито.

11. Дата закриття рахунку “ ___ ” _____ р.

12. Уповноважена особа
Національного банку України

(підпис, прізвище, ініціали)

13. “ ___ ” _____ року

Пояснення щодо заповнення заяви про закриття рахунку учасника СЕП
у Національному банку України

1. Використання банком/філією іноземного банку/іншою установою печатки у разі заповнення пункту 5 цієї заяви не обов’язкове.

Додаток 6
до Інструкції про виконання
міжбанківських платіжних операцій
в Україні в національній валюті
(підпункт 1 пункту 109 розділу XII)

Зразок

Заява
про включення іншої установи до учасників СЕП

1. Заявник _____
(повне найменування іншої установи)

2. Код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій
України _____
(іншої установи)

3. Код ID НБУ _____
(іншої установи)

_____ (місцезнаходження іншої установи)
в особі _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

прошу Національний банк України включити заявника до учасників СЕП.

4. Я, _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

який (а) діє на підставі _____
(статуту/рішення органу виконавчої влади)

несу персональну відповідальність за повноту та достовірність усіх поданих документів та наданої інформації. Мені відомо, що надання неповної, недостовірної інформації та приховування будь-яких відомостей у зв'язку з цією заявою може призвести до відмови у прийнятті Національним банком України рішення щодо включення заявника до учасників СЕП.

Зобов'язуюсь дотримуватися вимог правил СЕП.

5. Обґрунтування участі Заявника у
СЕП: _____
_____.

6. До цієї заяви додаються:

- 1) ...;
- 2) ...;
- 3) ...;
- 4) ...;

7. У разі виникнення будь-яких питань, пов'язаних із розглядом документів, прошу звертатися:

до _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові, номер контактного телефону)

або на адресу електронної пошти заявника: _____.

8. Керівник Заявника _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

9. “ ____ ” _____ р.

Додаток 7
до Інструкції про виконання
міжбанківський платіжних
операцій в Україні в національній
валюті
(пункту 117 розділу XII)

Зразок

Договір № _____
про розрахунково-інформаційне обслуговування в системі електронних платежів
Національного банку України та надання послуг системою електронної пошти
Національного банку України

м. _____ (дата)

Національний банк України (далі – Виконавець) в особі _____ (посада)

_____, який діє на підставі

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

_____ від _____ № _____, та _____ (далі – Замовник)
(назва документа) (найменування установи)

в особі _____ (посада) _____ (прізвище, власне ім'я, по батькові)

_____, який діє на підставі _____ (назва документа)

від _____ № _____ (далі – Сторони), уклали цей договір про таке.

I. Предмет договору

1. Виконавець забезпечує роботу Замовника в системі електронних платежів Національного банку України (далі – СЕП) для здійснення ним міжбанківських операцій і надає йому інформаційні та консультаційні послуги щодо роботи в СЕП.

2. Виконавець підключає Замовника до системи електронної пошти Національного банку України (далі – система ЕП) та забезпечує передавання інформації засобами системи ЕП до/від Замовника.

II. Права та обов'язки Сторін

3. Виконавець має право:

1) запроваджувати нові програмно-технічні та технологічні засоби, розроблені для вдосконалення послуг, що надаються Замовнику;

2) зупиняти роботу Замовника в СЕП у разі порушення ним технології роботи та невиконання вимог захисту інформації в СЕП;

3) вимагати відповідності технології оброблення повідомлень СЕП, програмних, технічних та організаційних засобів захисту в системі автоматизації та внутрішньобанківській міжфілійній системі (далі – ВМС) Замовника вимогам Національного банку України щодо взаємодії із СЕП;

4) здійснювати договірне списання коштів з рахунку учасника СЕП Замовника в разі ненадходження від Замовника оплати за виконані Виконавцем роботи та надані послуги в сумі та строк, обумовлені в розділі III цього договору.

4. Замовник має право:

1) виконувати міжбанківські операції згідно з технологічним регламентом роботи СЕП;

2) отримувати інформацію від СЕП про поточний стан технічного рахунку та здійснені операції за ним;

3) користуватися засобами системи ЕП для передавання та отримання інформації;

4) передавати інформацію іншим абонентам системи ЕП засобами системи ЕП відповідно до законодавства України.

5. Виконавець бере на себе обов'язки:

1) забезпечувати роботу Замовника в СЕП для проведення міжбанківських операцій через СЕП;

2) підключити Замовника до інформаційної мережі Національного банку України відповідно до вимог Національного банку України та забезпечувати його своєчасний доступ до інформаційних ресурсів СЕП згідно з технологічним регламентом роботи цієї системи (за умови функціонування каналів зв'язку);

3) підключити Замовника до системи ЕП і передавати інформацію засобами системи ЕП до/від Замовника згідно з розпорядком роботи вузла системи ЕП Національного банку України та за умови функціонування каналів зв'язку;

4) надавати Замовнику консультації щодо підготовки до роботи в системі ЕП та СЕП і консультувати надалі з питань усунення непередбачених та надзвичайних ситуацій протягом дії цього договору;

5) забезпечувати виконання міжбанківських операцій у строк, визначений законодавством України, за умови виконання Замовником технологічного регламенту роботи СЕП;

6) кожного календарного дня підбивати підсумки розрахунків Замовника через СЕП для відображення їх за рахунком учасника СЕП;

7) кожного календарного дня надавати Замовнику виписки з його технічного рахунку;

8) надавати Замовнику на його запит інформацію щодо поточного стану його технічного рахунку та здійснених операцій за ним;

9) забезпечувати збереження банківської таємниці щодо стану технічного рахунку Замовника, а також іншої інформації про його діяльність відповідно до законодавства України;

10) забезпечувати захист інформації Замовника щодо міжбанківських операцій на всіх етапах її оброблення, передавання та зберігання відповідно до законодавства України;

11) забезпечувати виконання вимог нормативно-правових актів Національного банку України, що регламентують порядок резервування та відновлення функціонування СЕП у разі порушення її роботи або виникнення надзвичайних ситуацій;

12) надавати Замовнику інформаційні послуги щодо аналізу нестандартних ситуацій в СЕП.

6. Замовник бере на себе обов'язки:

1) відповідати перед Виконавцем за зобов'язаннями своїх філій, що працюють за ___ моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку Замовника;

2) виконувати всі вимоги Виконавця про відповідність технології оброблення повідомлень СЕП у системі автоматизації та ВМС Замовника вимогам Національного банку України щодо взаємодії із СЕП;

3) виконувати всі вимоги із захисту електронних банківських документів у СЕП щодо технічних, програмних засобів та організаційних заходів захисту інформації відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;

4) дотримуватися технологічної дисципліни в інформаційній мережі Національного банку України;

5) здійснювати оброблення всіх фінансових повідомлень у день їх одержання від СЕП у порядку черговості їх надходження;

6) за кожний календарний день формувати та надійно зберігати архіви транспортних повідомлень;

7) використовувати під час роботи в СЕП та ЕП офіційно придбані та зареєстровані за цим користувачем у розробників або в уповноважених ними організаціях та погоджені з Виконавцем програмні засоби;

8) підтримувати в належному стані програмно-технічні засоби, що використовуються для міжбанківських операцій;

9) своєчасно інформувати Виконавця про зміну програмного забезпечення, яке використовується під час роботи в СЕП, місцезнаходження, контактних телефонів, прізвищ відповідальних осіб тощо. Обов'язково відповідати на запити Виконавця щодо надання інформації, яка використовується для оперативної взаємодії із Замовником;

10) забезпечувати наявність технічних та програмних засобів системи ЕП згідно з вимогами Виконавця;

11) узгоджувати з Виконавцем унесення будь-яких змін до офіційно наданого і супроводжуваного Виконавцем програмно-інформаційного забезпечення системи ЕП (крім змін, визначених параметрами настройки вузла Замовника);

12) не передавати отриману засобами системи ЕП інформацію третім особам, якщо інше не передбачено законодавством України¹³, забезпечувати наявність і виконання власного розпорядчого акта, що регламентує порядок відновлення роботи Замовника в СЕП у разі порушення функціонування його автоматизованих систем або СЕП чи за виникнення надзвичайних ситуацій;

13) інформувати Виконавця про спроби несанкціонованого доступу до системи автоматизації, ВМС та інших програмно-технічних комплексів, які використовуються під час здійснення міжбанківських операцій;

14) у разі виникнення надзвичайних та непередбачених ситуацій узгоджувати з Виконавцем план дій щодо їх усунення;

15) своєчасно здійснювати оплату Виконавцеві за виконані роботи та надані послуги;

16) сплачувати Виконавцеві встановлену нормативно-правовими актами Національного банку України суму за проведення фахівцями Виконавця аналізу нестандартних ситуацій у роботі системи автоматизації та ВМС, які виникли в Замовника внаслідок порушення ним технології оброблення інформації (у тому числі розповсюдження небезпечного програмного забезпечення) і порушень щодо формування, порядку зберігання, знищення відокремлених електронних даних, які допустив персонал Замовника;

17) сплачувати Виконавцеві встановлену нормативно-правовими актами Національного банку України суму за проведення фахівцями Виконавця аналізу нестандартних ситуацій, які виникли в Замовника та призвели до порушень у роботі інформаційної мережі Національного банку України.

III. Порядок розрахунків

7. Виконавець щомісяця до ___ числа надсилає Замовнику засобами системи ЕП акт наданих послуг за послуги згідно з тарифами на операції (послуги), установлені нормативно-правовими актами Національного банку України. У разі внесення Національним банком України змін до тарифів розмір оплати змінюється з часу набрання чинності цими змінами (без укладення додаткового договору). Замовник має здійснити оплату згідно з актом наданих послуг (у тому числі пені) до першого числа наступного місяця.

8. Розрахунок за надані послуги за неповний робочий місяць (укладення, розірвання договору) здійснюється за фактично наданий обсяг послуг.

9. У разі ненадходження оплати від Замовника протягом місяця Виконавець без додаткового погодження здійснює договірне списання з рахунку учасника СЕП Замовника суми згідно з розрахунком.

IV. Відповідальність Сторін

10. За невиконання або неналежне виконання однією зі Сторін своїх зобов'язань, визначених цим договором та/або законодавством України, винна Сторона несе відповідальність згідно з умовами цього договору та законодавством України.

11. Сторона, яка порушила зобов'язання, узяті на себе за цим договором, повинна усунути ці порушення в найкоротший строк.

12. У разі несвоєчасного здійснення оплати наданих послуг Замовник сплачує Виконавцю:

1) суму боргу з урахуванням установленого індексу інфляції за весь час прострочення та три відсотки річних із простроченої суми;

2) пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який сплачується пеня, від суми несвоєчасно перерахованих коштів за кожний день прострочення.

13. Сплата штрафних санкцій (пені) не звільняє Сторони від виконання договірних зобов'язань.

14. Виконавець не несе відповідальності за зміст інформації, що надсилається абонентами системи ЕП, а також за достовірність даних у платіжних інструкціях та інформаційних повідомленнях Замовника.

V. Форс-мажор

15. Сторони договору звільняються від відповідальності за часткове або повне невиконання будь-якого з положень цього договору, якщо це невиконання стало наслідком причин, що перебувають поза сферою контролю Сторони, яка його не виконала. Такі причини включають стихійне лихо, надзвичайні погодні умови, пожежі, війни, страйки, військові дії, громадські заворушення, але не обмежуються ними (далі – форс-мажор). Період звільнення від відповідальності починається з часу оголошення однією Стороною форс-мажору й закінчується (чи закінчився б), якщо ця Сторона вжила заходів, яких вона і справді могла б ужити, для виходу з форс-мажору.

Форс-мажор автоматично продовжує строк виконання зобов'язань на весь період його дії та ліквідації наслідків. Про настання форс-мажорних обставин Сторони мають інформувати одна одну невідкладно. Належним доказом наявності форс-мажору на можливість виконання Сторонами своїх зобов'язань за цим договором є документ, виданий Торгово-промисловою палатою України. Якщо ці обставини триватимуть більше ніж шість місяців, то кожна зі Сторін матиме право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим договором і в такому разі жодна зі Сторін не матиме права на відшкодування іншою Стороною можливих збитків.

VI. Порядок зміни та розірвання договору

16. Усі зміни до цього договору в період його дії вносяться додатковими договорами, що стають його невід'ємними частинами й набувають чинності з дня підписання обома Сторонами.

17. Сторона, яка вважає за потрібне змінити чи розірвати договір, надсилає пропозиції про це другій Стороні.

18. Сторона, яка одержала пропозицію про зміну чи розірвання договору, у двадцятиденний строк після одержання пропозиції повідомляє другу Сторону про результати її розгляду.

19. Якщо Сторони не досягли згоди щодо зміни (розірвання) договору або в разі неодержання відповіді у встановлений строк, зацікавлена Сторона має право передати спір на вирішення суду.

20. У разі зміни однією зі Сторін будь-яких реквізитів, що зазначені в розділі IX цього договору, Сторона, яка змінила реквізити, у строк до _____ днів після їх зміни письмово повідомляє про це другу Сторону. Сторона, яка одержала це повідомлення, має письмово повідомити другу Сторону про його одержання.

VII. Порядок розгляду спорів

21. Спори, що виникають протягом дії цього договору, вирішуються шляхом переговорів, а в разі недосягнення згоди – у судовому порядку.

VIII. Строк дії договору

22. Договір укладений терміном до 31 грудня _____ року та набуває чинності з дня його підписання уповноваженими представниками Сторін. Дія договору припиняється у випадках, визначених законодавством України.

23. Якщо жодна зі Сторін не заявить письмово документом, підписаним

Додаток 8
до Інструкції про виконання міжбанківських
платіжних операцій в Україні в національній валюті
(пункт 135 розділу XIV)

Зразок

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

_____ [найменування учасника СЕП]

Національний банк України

Повідомлення
про внесення інформації до довідника небанківських надавачів платіжних послуг

Згідно з _____ включити/виключити/унести зміни до довідника небанківських надавачів платіжних послуг.

Таблиця

Скорочене найменування небанківського надавача платіжних послуг	Код за ЄДРПОУ небанківського надавача платіжних послуг	Код ID НБУ небанківського надавача платіжних послуг	Код ID НБУ банку/філії банку – учасника СЕП, у якому/якій відкрито розрахунковий рахунок небанківського надавача платіжних послуг	Пріоритет банку/філії банку – учасника СЕП	Дата внесення змін
---	--	---	---	--	--------------------

1	2	3	4	5	6

Керівник установи

(ініціали, прізвище)

Виконавець

(прізвище, ініціали)

№ телефону

Пояснення щодо заповнення повідомлення
про внесення інформації до довідника небанківських надавачів платіжних
послуг

1. У колонці 1 зазначається скорочене найменування небанківського надавача платіжних послуг відповідно до Реєстру платіжної інфраструктури.

2. У колонці 4 зазначається банк/філія банку – учасник СЕП, у якому/якій небанківським надавачем платіжних послуг відкрито розрахунковий рахунок.

3. У колонці 5 зазначається пріоритет, згідно з яким до цього банку/філії банку – учасника СЕП надсилаються платіжні повідомлення в разі наявності в небанківського надавача платіжних послуг декількох розрахункових рахунків у різних банках/філіях банків – учасниках СЕП. Зазначається одне з таких значень:

1) “1” – вищий пріоритет;

2) “2” – нижчий пріоритет;

3) “0” – інше.

4. У колонці 6 зазначається дата, з якої внесені зміни набирають чинності.